www.turkishstudies.net/language

Turkish Studies - Language and Literature

eISSN: 2667-5641

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY
Sponsored by IBU

Research Article / Araştırma Makalesi

Halkevlerinde Tiyatro Çalışmaları: Konya İli Örneği

Theater Activities in Community Centers: Example in Konya Province

Mustafa Özcan* - Gülsün Koçer**

Abstract: Community Centers in Turkey, has begun to be established since the middle of February of 1932, gained momentum over time and has served the cultural life of increasing numbers each year. The aim of the Community Centers is to reach Atatürk's goal, that is, to bring the country to the level of contemporary civilization. For this purpose, Community Centers carried out studies for education, development, informing people and becoming a modern society. He carried out this work through nine separate branches. One of them, perhaps one of the most important, is the Fine Arts Branch. Theater and music activities within this branch were given special importance. In this way, the community houses created a culture and art environment in their region and tried to educate theater writers, actors and spectators. Konya Community Center which is one of the first twelve community center opened in Turkey, has included theater activities as well as other activities. The community center was opened in 1932 and started theater activities after community election. These works consist of plays staged mainly in the city center. However, the area of these studies has expanded over time and has been spreaded from the city center to the districts. The cultural activities of community center, which contributed a great deal to the art life of Konya, has generally slowed down since 1949. The theater also has taken it's share and staging of the plays decreased day by day both in quality and quantity. In this work, the theater activities of Konya Community Center have been examined as reflected in the press organs of the period and the theater life which is spreaded by community centers in Turkey in the years between 1933-51 have been evaluated in Konya province example.

Structured Abstract: The Community Centers, began to be established in Turkey in 1932, are civil society organizations that aim to contribute to the development of the society in many respects. The main aim of the

* Prof. Dr. Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı, (Emekli)

Prof. Dr. Selçuk University, Faculty of Literature, Department of Turkish language and literature, New Turkish Literature Department, (Retired)

ORCID 0000-0002-6350-2580

mustozcan1949@gmail.com

** Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü

Asist. Prof. Dr. Necmettin Erbakan University, Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education, Turkish Language and Literature Education Department

ORCID 0000-0003-2689-2599

gulsunkocer@hotmail.com

Cite as/ Atıf: Özcan, M. & Koçer, G. (2020). Halkevlerinde tiyatro çalışmaları: Konya ili örneği, *Turkish Studies - Language*, 15(1), 541-571. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.40525>

Received/Geliş: 12 January/Ock 2020

Checked by plagiarism software

Accepted/Kabul: 25 March/Mart 2020

Published/Yayın: 30 March/Mart 2020

Copyright © INTAC LTD, Turkey

CC BY-NC 4.0

Community Centers is to reach Atatürk's goal, that is, to bring the country to the level of contemporary civilization. For this purpose, activities were organized in different fields such as theater, music and art activities. For this purpose, based on the example of the Konya Community Center, the news about the theater activities of the Community Centers were examined. The main purpose of this article is to examine the effects of the theater activities of Community Centers on the level of modernity and development of society.

Konya Community Center continued its theater activities among its other activities from its establishment to its closure. The activities of the community center were carried out by the Demonstration Branch. However, the community center contributed to the development of theater culture by cooperating with different societies in the city from time to time (Cemiyetlerin Verecekleri Temsiller, 27 İkinci kânun 1942: 2).

Most of the plays staged in Konya Community Center consisted of works of master pens such as İ.Hakkı Baltacıoğlu, Faruk Nafiz, Reşat Nuri, Vedat Nedim Tör and Aka Gündüz. In addition to these works, the plays of young artists such as Necip Fazıl were also included. In spite of this, the works of the young people from Konya were staged, rarely. Almost all of the plays included in the repertoire of the community center are copyright works. Besides, the plays of the world theater elite names such as Moliere were staged, rarely.

When the plays were evaluated chronologically, it was seen that the theater activities in Konya Halkevi increased from 1933 to 1950. Particularly after 1943, stage activities increased and the games exhibited were praised. With the loss of power of the community center since the middle of 1949, as in other activities, studies in the field of theater decreased, especially staged games did not resonate in the press.

Konya Community Center also included one or two theater plays in the national festivals and programs prepared by the public house on the anniversary of the establishment, and the plays were exhibited free of charge on these special days. In addition, the proceeds from theater tickets were donated to various institutions such as the Child Protection Agency. Sometimes, plays were staged for the benefit of the social welfare branch, and so the benefit of theater activities was beneficial for another branch.

Although Halkevi performed theater activities to a great extent in Konya city center, after 1942 tours to Ereğli, Iğın, Akşehir, Sarayönü and Cihanbeyli districts and Kütahya and Hatay were also organized. During these tours, mostly journalist Namık Ayas accompanied the members of the community and published his impressions in the newspaper.

Although there were few in number, there were also folk group groups touring in Konya and their activities revived the art life of Konya.

The theater activities of the Community Center have been widely featured in the press, the theater reviews are mentioned as well as announcements and news. Muhlis Koner, Namık Ayas, Tacettin Öney, Ziya Çalık, Muvaffak Sami Onat, these writings are very important in terms of revealing the understanding of theater and the work of the Community Center. In addition, in these articles, issues related to theater manners were emphasized and recommendations were made to the audience (Koner, 16 Nisan 1942: 1).

Konya Halkevi has also faced various problems while carrying out its activities. The authorities first solved this problem by making use of the school halls in the city. Later, they gave their representations in the Municipal Cinema, people came to this hall. But this is far from being a theater hall. In time, when the Municipal Cinema passed into the hands of the Community Center, it was repaired and the stage facilities were improved a little more.

Another distress is the lack of sufficient copyright games. Most of them are weak works. Community facilities are narrow, they can not play every piece. Players also usually consist of teachers or officers. Their relocation, appointment or transfer prevented them from working and there were difficulties in establishing staff. This is why it often has to choose for the Representative Branch.

The big problem is finding the actress. The presence of a new female actress in a play staged by the Konya Community Center has been the subject of happiness. Female actors were encouraged to take in, and even the smallest achievements on the stage were told in an exaggerated language. The absence of a female actress has always been an issue for the Community Center, and as stated in the article, the actress who will be on the stage with a daily wage is searched, provided that the money is paid. As an actress, it is understood that the female actors on the stage are usually teachers or their wives.

Another lack of the theater plays is that the players cannot prepare their games in sufficient time. It can be said that the lack of leisure time and the inability to get together due to their work played a role in this. However, their inability to rehearse at night is entirely due to the scarcity of the facilities of the Community Center. This has led to encountering players who cannot memorize their roles. Therefore, the souffler had a lot of work and sometimes the sound of the souffler was often heard by the audience.

Konya Community Center has also staged the play of the three writers from Konya. The first of these was M. Muhlis Koner, who also served as the Community Center's Head. He is the author of the work "*Gelin-Kaynana*", which is played in collaboration with the Girls Teacher School. In fact, this work is a work that has passed into the theater literature as Anatolian Women. Muvaffak Sami Onat's Deli and Fuat Taner's Vedia are also works from the hands of these young people from Konya. The incarnation of their first works on the stage is a concrete example of the fact that Konya Halkevi holds the hands of young writers.

The representations of the Konya Community Center were generally in the form of negotiation. Because, it was thought that besides the art education, the people should entertain, sketches, imitations and music were added to the program. However, the most important part of the concert is about the representations. After the first representation, music was included in the related programs, followed by a second representation. Thus, it was seen that two representations were given in one night. It was found that sometimes the same representation was repeated, day and night.

Nurhan Karadağ's list of games represented in Konya Community Center includes 17 games. However, as can be seen from this article, the number of games played is well above the figure. Moreover, some of these plays were taken to the districts with the efforts and opportunities of Community Center and brought together the audience who loved the theater there (Karadağ, 1988: 261).

It is noted that the theater activities of Konya Community Center have always attracted the attention of the public and were followed with curiosity. These theater activities have been conducted as regularly as possible. Exuberances, ticket fights were not included. The public house management informed the public about the calls and tickets, and stated that no special place would be reserved for anyone. The representations usually started on time, the late ones were not taken into play and they were told to wait between the scenes. Thus, like other public houses, Konya Community Center has tried to lead the society upbringing and contribute to the education of the masses.

As it can be seen, Konya Community Center has contributed greatly to the culture and art life of the city with the theater works it has carried out, and has given the city people a habit of theater with plays performed both in the city center and in the districts. In addition, thanks to these studies, the theater has been widely featured in the Konya press and has become one of the most popular entertainments.

Halkevlerinin memlekete yaptığı en önemli hizmetlerden birisi de memlekette çeşitli sebeplerden dolayı giderek yanlış yorumlanan tiyatronun gerçek yüzünü göstermektir. To awaken the love of theater in public, to make the theater a need in it. To provide a respectable means of entertainment and education to people who have not been to the theater. Konya Halkevi has mobilized all its means to do this, and while performing this duty, it is shown that it is not only a "public school", but also played an important role in the education of adults.

During the preparation of the article, the Konya press was searched between 1932-1951 and the theater works of the Konya Community Center were examined within the framework of announcements, news and articles in the press. Since the study was handled in the context of periodicals, some problems were encountered in the bibliography and footnote system. In the newspapers, news related to the subject is mostly titled, but without the author's names, sometimes the headings are not included. For this reason, the footnotes are arranged in the form of author name, date and page number if there is an author name, news name date and page number if no author name, and periodical name, date and page number if none exists. In the bibliography, it is arranged as: if there is an author name, author name, date, news title, periodical name and page number; if no author name, text title, date, periodical name and page number. The periodicals are placed first in bibliography where neither author name nor article title exists.

Keywords: New Turkish Literature Konya, Community Center, Theater, Tour.

Öz: Türkiye’de Halkevleri, 1932 yılının Şubat ortalarından itibaren kurulmaya başlamış, zamanla bir ivme kazanmış ve her yıl sayıları artarak kültür hayatına hizmet etmiştir. Halkevlerinin amacı, Atatürk’ün gösterdiği hedefe varmak, yani ülkeyi çağdaş uygarlık seviyesine çıkarmaktır. Bunun için toplumun eğitime, gelişimine, insanların bilgilendirilmesine, çağdaş toplum olmasına yönelik çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalarını dokuz ayrı kol vasıtasıyla gerçekleştirmiştir. Bunlardan biri, belki de en önemlilerinden birisi Güzel Sanatlar Kolu’dur. Bu kol içinde yer alan tiyatro ve müzik faaliyetlerine ayrı bir önem verilmiştir. Bu sayede halkevleri bulundukları bölgede bir kültür ve sanat ortamı yaratmış, tiyatro yazarı, oyuncusu ve seyircisi yetiştirmeye çalışmıştır. Türkiye’de açılan ilk on dört halkeviden biri olan Konya Halkevi diğer faaliyetlerinin yanında tiyatro çalışmalarına da yer vermiştir. Halkevi 1932 yılında açılmış ve komite seçimlerini tamamladıktan sonra tiyatro çalışmalarına başlamıştır. İlk yıllarda seyrek olan çalışmalar zaman içinde artmıştır. Bu çalışmalar büyük ölçüde şehir merkezinde sahnelenen oyunlardan ibarettir. Fakat çalışmaların alanı zaman içerisinde genişlemiş ve şehir merkezinden ilçelere doğru yayılmıştır. Konya’nın sanat hayatına büyük katkı sağlayan Halkevinin kültürel faaliyetleri, genel olarak 1949 tarihinden itibaren yavaşlamıştır. Tiyatro da bundan nasibini almış, giderek oyunların sahnelenmesi hem nitelik hem nicelik olarak azalmıştır. Çalışmada Konya Halkevinin tiyatro çalışmaları dönemin basın organlarına yansıdığı ölçüde ele alınıp incelenerek 1932-1951 yılları arasında Türkiye’de halkevleri aracılığıyla yaygınlaşan tiyatro hayatı Konya ili örneğinde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeni Türk Edebiyatı, Konya, Halkevi, Tiyatro, Turne.

Giriş

Türkiye’de Halkevleri, 1932 yılının Şubat ortalarından itibaren kurulmaya başlamış, zamanla bir ivme kazanmış ve her yıl sayıları artarak kültür hayatına hizmet etmiştir. Halkevlerinin amacı, Atatürk’ün gösterdiği hedefe varmak, yani ülkeyi çağdaş uygarlık seviyesine çıkarmaktır. Bunun için toplumun eğitime, gelişimine, insanların bilgilendirilmesine, çağdaş toplum olmasına yönelik çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalarını dokuz ayrı kol vasıtasıyla gerçekleştirmiştir. Bunlardan biri belki de en önemlilerinden birisi Güzel Sanatlar Kolu’ dur. Bu kol içinde yer alan tiyatro ve müzik faaliyetlerine ayrı bir önem verilmiştir.

Halkevleri halkın evidir. Kapıları herkese açıktır. Hiçbir kimseyi dışlamaz. Vatanına, yurttaşlarına kültürel hizmette bulunmak isteyen herkese, kucağını açmaktan geri durmaz. Dolayısıyla gönüllülük esasına dayanır, zorla hiçbir şey yaptırılmaz. Herkes kabiliyetine, zevkine ve becerisine göre halkevinin herhangi bir şubesine kaydını yaptırır. Bir başka yere naklettiği zaman oradan ayrılır, gittiği yerdeki halkevi şubesine yeniden kolaylıkla üye olur. Bu konuda halkevlerinin önceden belirlenen genel çalışma esaslarına uyulur (Halkevleri İdare ve Teşkilat Talimatnamesi, 1940: 5-7).

Halkevleri insanları sadece eğitmekle kalmaz, onları eğlendirmeye de çalışır. Bunu yaparken sağlık sorunlarından, okuma yazmaya; spordan; konferans ve kurslara kadar geniş bir alanda faaliyetlerini sürdürür. Halkevleri vatandaşlara, toplum bilincini aşılacak ister; hem ulusal, hem de yerel kültürden alabildiğine yararlanır. Tarihî eserlerin tanıtılması ve kaybolmaması; yöresel ağızların derlenip incelenmesi için uğraşır. Kısaca Cumhuriyet idaresinin yaşatılmasını, ülkenin geleceğinin güvence altına alınmasını, inkılâp ilkelerinin benimsenip korunmasını ve sahiplenilmesini ister.

“Halkevlerinin amaçlarını anlatırken halk ile aydın arasındaki bilgi-deney alışverişini, insanlara meslek kazandırma yolundaki gayretini, ülke bütünlüğünü sağlama, çalışkanlık, fedakârlık, karşılıklı yardım, millet için çalışma gibi konularda kişinin erdem ve ahlâkî değerlerinin ortaya çıkarılması ve yükseltilmesi, çağdaş uygarlığa varmak için halkın gücünden yararlanmayı ve bunu örgütlemeyi, bu gücü etkin ve aktif bir toplum yolunda kullanmasını, bireyin kendine güveninin arttırılması, çevre edinmesini sağlamak gibi kazanımları göz ardı etmemek gerekir.” (Karadağ, 1988: 66).

“İnsan ruhunun ideali, güzeli, faydalıyı bulma yolunda en büyük aracı sanattır. Sanat insanın iç ve dış âlem yolculuğunda kendini bulma, hayatı anlamlandırma arayışıdır.” (3.Karakaya, 2019: 3) İnsanı ve toplumu anlatmasının yanında, zaman zaman yolgösterici rolü de üstlenen sanat, özellikle toplumsal değişimlerin yoğun olduğu dönemlerde bir eğitim aracı olarak da algılanmıştır. Halkevleri de toplum üzerinde önemli gücü olan sanatı programına almış ve bir eğitim aracı olarak kullanmıştır.

Bilindiği gibi tiyatro yüzyıllar boyu güzel sanatlar kapsamı içinde değerlendirilmiştir. Tiyatro eskiden edebiyatın bir dalı sayılırken günümüzde bütün sanatları kullanan ve bunları uyumlu bir birleşime götüren bir sanat dalı kabul edilir (Nutku, 1983: 3). Tiyatro hem göze, hem de kulağa birlikte hitap eder. Bu yüzden yazarın söyledikleri, seyredenın belleğine daha çabuk yerleşerek, onu etkisi altına alır, zevk ve anlayışının olumlu yönde değişmesine katkıda bulunur.

Şüphesiz tiyatro en eski sanat dallarından biridir. Başlangıçta dini ritüellerin bir uzantısı olan tiyatro, zaman içerisinde insanlıkla birlikte değişip gelişmiştir. Tiyatro, yöneldiği toplumu yansıttığı gibi onu eğitir. Bu yüzden toplumun çağdaşlaşmasında tiyatrodan yararlanır. Halkevleri de bu bilinçle tiyatro faaliyetlerini önem vermiş, bulunduğu yörenin insanını aydınlatmaya çalışmıştır. Ayrıca öteden beri çeşitli sebeplerle tiyatroya karşı çekingen davranan ya da tiyatroyu yanlış anlayan kitlelere bu sanat faaliyetini ısındırmak istemiştir. Namık Kemal’den bu yana tiyatro için kullanılan “faydalı eğlence” ilkesine uygun hareket edilmiştir.

Gerçekten de tiyatro için, “Tiyatro maarif ve terbiye müessesesidir. Tiyatro halkın mektebidir. Tiyatro medeniyet öncüsüdür. Tiyatro bir milletin kendini görüp seyrettiği ve kendine inandığı yerdir. Tiyatro milli insiyakların şuurlaştığı bir mabettir. Tiyatro ülkülerin tahakkuku yoludur” (Tacettin, 28 Mayıs 1934: 3) denilmiştir.

Halkın bilinçlenmesinde tiyatrodan yararlanan halkevleri, aslında zor bir görevi üstlenmişlerdir. Çünkü o yıllarda tiyatro konusunda ülkenin pek çok eksikliği vardı. Bu eksiklere rağmen halkevlerinin bulunduğu illerde, genellikle sanat hayatı, onların çevresinde şekillenmiş ve gelişmiştir. Halkevleri şehirdeki sanat hayatının belirleyici bir unsuru olmuştur. Sanata hevesli gençler teşvik edilmiş, halkevleri, onların müziğe, resme, tiyatroya yönelmelerinde pay sahibi olmuştur. Halkevleri, bulunduğu her yerde, özellikle Anadolu’da güzel sanatların gelişmesinde etkin bir rol oynamıştır.

Halkevleri seyirciye çok önem veren kuruluşlardır. Bu yüzden halkevleri oynayacakları oyunları, parti yönetiminin belirlediği oyunlar arasından seçmek zorundadırlar. Tek parti yönetimi, bu konuda yol gösterici talimatlar hazırlamış, tiyatro temsillerinde uyulması gereken kuralların neler olduğunu belirlemiştir. Halkın temsillere sıradan bir gösteriye gider gibi değil de bir sanat teşekkülüne gider gibi gitmeleri gerektiği vurgulanmış, sanata saygı duyulması ve gösterilmesi, böyle bir anlayışın yerleşmesi amaçlanmıştır (CHP Halkevleri Temsil Kolları Kılavuzu, 1945: 167).

Makalede Konya Halkevinin tiyatro çalışmaları dönemin basın organlarına yansıdığı ölçüde ele alınıp incelenerek 1932-51 yılları arasında Türkiye’de halkevleri aracılığıyla yaygınlaşan tiyatro hayatı Konya ili örneğinde değerlendirilecektir.

Çalışmada Konya Halkevinin tiyatro çalışmaları basında yer alan duyuru, haber ve yazılar çerçevesinde incelenmiştir. Çalışma, süreli yayınlar ekseninde ele alındığı için kaynakça ve dipnot sisteminde kimi problemlerle karşılaşmıştır. Gazetelerde konu ile ilgili haberler çoğunlukla başlıklı fakat yazar belirtilmeden verilmiş, bazen bu haberlere başlık da konulmamıştır. Bu sebeple dipnotlar, yazar adı varsa, yazar adı, tarih ve sayfa numarası, yazar adı yoksa haber adı tarih ve sayfa numarası, her ikisi de yoksa süreli yayın adı, tarih ve sayfa numarası şeklinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme kaynakçada yazar adı varsa yazar adı, tarih, haber başlığı, süreli yayın adı ve sayfa numarası; yazar adı yoksa yazı başlığı, tarih, süreli yayın adı ve sayfa numarası şeklinde düzenlenmiş ne yazar adı ne de yazı başlığı bulunmayan durumlarda süreli yayın adı başa alınmıştır.

1. Konya Halkevinin Şehir Merkezinde Sahnelediği Oyunlar

Konya Halkevinin tiyatro çalışmaları ilk yıllarda şehir merkezinde başlamış daha sonra ilçelere doğru yayılmıştır. İlçelerde açılan halkevlerinin de bu etkinliklerde etkisi büyüktür.

Konya Halkevi Türkiye’de ilk açılan halkevlerindendir. Açılışından hemen sonra diğer alanlarda olduğu gibi tiyatro alanında da faaliyetler başlamıştır. Bu süreçte dönemin prestijli kalemlerinden çıkmış ünlü oyunlar, Konyalı amatör gençler tarafından sahnelenmiştir. İlk yıl kuruluş aşaması sebebiyle nispeten az oyun sahnelenirken zaman içinde oyun sayısı artmış ve halkevi tiyatro faaliyetleri kırkların ortalarında zirveye ulaşmıştır. Daha sonra halkevinin etkinliği azaldıkça tiyatro çalışmaları da eski hızını kaybetmiştir.

Cumhuriyetin Onuncu Yılı münasebetiyle yayınlanmış Konya Halkevi’nin faaliyetlerinden bahseden kitapta ilk yılın faaliyetine bakıldığında şu bilgilerle karşılaşılır:

“Temsil şubesi 1933 Ekimine kadar İkizler, Akın, Özyurt, Mete, Cengiz ve Zor Nikâh adındaki piyesleri her biri ikişer defa olmak üzere, yüzlerce halk huzurunda temsil etmiş ve inkılâbın yüksek kavramlarını canlandıran bu eserleri seyircilerden büyük ilgi görmüştür. Tarihî ve millî eserlere ait kıyafetler ve takımlar Ankara Halkevi’nden getirilen örneklerle göre Konya’da yaptırılmıştır. Bilhassa tarihî temsillere karşı halkımızın ilgisi, heyecanı üst seviyede olmuştur. Halkevi bu sanata heves ve kabiliyeti olan hanım ve erkeklerden meydana gelecek bir temsil trupu teşkil etmeyi, 1934 kış mevsiminden itibaren sosyal ve tarihi içerikli müsamereler vermeyi programına koymuştur.” (Temsil Şubesi, Konya Halkevi, 29 Teşrinievvel 1933: 5).

Halkevinin uzunca bir süre hazırlanıp sahnelediği ilk eserlerden birisi Akın’dır. Eser Konya basınında yer almış özellikle eserde Hakan rolünü üstlenen Şevket başarılı bulunmuştur. Bu vesileyle tiyatronun eğitici yönüne dikkat çekilmiş ve Halkevinin tiyatro çalışmalarına hız vermesi istenmiştir (Koner, 16 İkinci kânun 1933: 3).

Konya Halkevi’nin oynadığı ilk temsillerinden birisi de Özyurt’tur. 9 Haziran 1933 Perşembe günü sahnelenen bu eser, Faruk Nafiz Çamlıbel’in olup konusunu Türk tarihinden almıştır. Halkevinin fedakârca çalışmasıyla sahnelenen bu eseri Konyalılar merakla beklemişlerdir (Özyurt, 4 Haziran 1933: 2). Üç gece üst üste oynanması kararlaştırılan Özyurt’un temsili, Erkek Muallim Mektebi’nde olmuş, ilk gece kalabalık bir seyirci topluluğu ile karşılaşmıştır.

Temsil başlamadan önce Vali Muavini Sezai Bey’in de iştirak ettiği Halkevi Musiki Heyeti tarafından ayakta dinlenen İstiklâl Marşı çalınmış, bundan sonra temsil şubesi başkanı Muhlis Bey, oyun hakkında kısa ve veciz bir konuşma yapmıştır. Muhlis Bey bu konuşmasında, Özyurt’un tarihî bir oyun olduğunu, buna göre değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Saat 21.00’de piyesin temsiline başlanmış, seyircilere çok heyecanlı ve gururlu dakikalar yaşatmıştır. Temsil, önemsiz ve tamiri mümkün birkaç tertip hatasından başka genel hatlarıyla canlı, hareketli oynanmış ve başarılı olmuştur (Özyurt’un Temsili, 11 Aralık 1933: 2). Piyes, memurlara, muallimlere, halka olmak üzere üç kere tekrar edilmiş ve her birinde yüzlerce davetli hazır bulunmuştur. Piyeste kıymetli öğretmenlerden ve temsil komitesi üyelerinden Melahat Hüseyin, Mefkûre Muhlis, Güzin Hanımlarla Şevket ve Hidayet Beylerin gösterdikleri başarı her türlü övgüye değer bulunmuştur (Halkevinin Çok Muvaffakiyetli Bir Müsameresi, 12 Haziran 1933: 2).

Konyalı gençler, Halkevi Temsil Kolu tarafından oynanmak üzere Cengiz isimli bir eser kaleme almışlardır. Birinci ve üçüncü perdeleriyle birinci tablosu Cemal Muharrem Bey’e, ikinci perdesiyle ikinci tablosu da Namık Kemal Bey’e ait olan bu eser, ilk defa sahneye konulmuştur. Manzum tarihî piyesler içinde hareketli, dinamik yapısıyla dikkati çeken Cengiz, yazılış itibarıyla de çok sade ve ana lisanımıza en yakın olanlardan biridir.

Raif İsmet'in rejisörlüğünü yaptığı piyesi amatör gençler oynamışlardır. Piyes aksiyon, yazılış ve oynanış itibarıyla de üst düzeyde, oyuncular tamamen başarılı bulunmuştur (Cengiz, 30 Ağustos 1933: 1).

Sanatlar Mektebi Sinema Salonunda Halkevi müsamesesinde iki eser temsil edilmiştir. İlki Aka Gündüz'ün İkizler'i, diğeri de Moliere'in Zor Nikâhı'dır. Piyesler merkez Gazi Mektebi öğretmen hanımlarıyla Erkek Muallim Mektebi Tatbikat Kısmı öğretmenleri tarafından temsil edilmiştir. Temsilde öğretmen, memur ve halktan beş yüze yakın seyirci bulunmuştur.

Temsile İstiklâl Marşı ile başlanmış, daha sonra Halkevi Temsil Şubesi Reisi Lise Edebiyat Öğretmeni Muhlis Bey tarafından eserin önemi ve tiyatronun tarihçesi hakkında bir konuşma yapılmıştır.

Muhlis Bey, temsilin tarihini yaparken kadim Yunan'dan zamanımıza kadar muhtelif milletlerde tiyatronun geçirdiği safhaları kısaca anlatmış, Türkiye'de temaşa hayatının gelişmemesinin en önemli sebebi olarak da Türk kadının sosyal hayattan uzak yaşatılması olduğunu söylemiştir. Muhlis Bey'in konuşmasının ardından İkizler piyesine başlanmış, Gazi Mektebi'nin öğretmenleri Güzin, Melâhat, Mefkûre hanımlarla Çifte Merdiven ve Akif Paşa Okulu öğretmenlerinden Türkan ve Münire Hanımların daha sahneye ilk adımları olduğu halde gösterdikleri başarı cidden takdir edilmiştir. Sahnede görülen dekor noksanlığına rağmen, öğretmen hanımların gösterdiği performans çok kişiyi hayrette bırakmıştır. Bu arada genç memurlardan Necdet ve Kemal'in de oyundaki başarılarına tanık olunmuştur.

Zor Nikâh piyesinde Erkek Muallim Mektebi Tatbikat Kısmı Müdürü Kemal Bey de büyük bir başarı göstermiş, salonda bulunanlar kendilerini gülmekten alamamışlardır. Kemal Bey'in telaffuzdaki başarısı, bugün çok müşkül olan Arapça kelimeleri pürüzsüz, tabii bir lisan ve tavırla söylemesi, rolünde yapmacık bir hal takınmaması takdir edilmiştir. Hâsılı geç vakte kadar devam etmiş olan temsilde ilk deneyimleri oldukları halde erkek ve bayan öğretmenlerin oyundaki performansları dikkatlerden kaçmamıştır (Halkevinin Müsamesesi Muvaffakiyetli ve Parlak Oldu, Çok Halk Bulundu, 16 Nisan 1933: 1-2).

Halkevi gençleri, yaz mevsiminin en güzel gecelerinden birisini Konyalıları, Mete'yi oynamakla yaşatmışlardır. Salı akşamı, gündüzden dağıtılan davetiye ile Belediye Sineması gidenler kalabalık bir seyirci kitlesiyle karşılaşmışlardır. Saat sekiz buçukta perdenin açılmasından sonra Halkevi Orkestrası İstiklâl Marşı'nı çalmış; marşın bitiminde Halkevi Reisi'nin, Mete hakkında söylediği birkaç sözü müteakip müsamere başlamıştır.

İlk sahneden itibaren oyun güzel bulunmuştur. Büyücüyü oynayan Namık Bey çok başarılı olmuştur. Teoman'ın karısı rolünü canlandıran Mualla Hanım da sahnede kırk yıllık oyuncu gibi davranmıştır. Daha yeni çocukluk çağından çıkmış bir kızın duyarak, anlayarak yaşattığı sahneler, herkesin üzerinde son derece olumlu izlenimler bırakmıştır. Piyesin aynı zamanda rejisörü ve günün kahramanı olan Raif Bey de Mete rolünde, Türk ruhunun esarete ne kadar yabancı olduğunu çok güzel jest ve mimiklerle ortaya koymuştur.

Beyhan rolünde yine Mualla Hanım gibi genç bir kız vardır: Saime Asaf. Bunlar şimdiye kadar hiç tanınmış, görülmemiş çehrelerdir. Sahneye ilk defa çıkmalarına karşın son derece başarılı olmuşlardır. Bu piyeste Halkevinin diğer piyeslerinde oynayanlardan hiç kimse yoktur, hepsi de genç ve yeni oyuncular.

Tuğrul rolünü üstlenen N. Kemal Bey de beklenilenden daha iyi bir oyun çıkarmıştır. Akif, Kemal ve Ziya Beyler, kahraman Türk askerlerini canlandırmışlardır. Oktar rolünde İzzet Bey, zabıt rolünde Reşat Bey ve Yüceci veliahdı rolünde Orhan Beyler de fevkalâde başarı göstermişlerdir. Hele fesatçı bir büyücü rolünü alan Semahat Bey de umulmayacak kadar başarılı olmuştur. Elçilerde Fuat Bey ve öteki gençler de oyunla bütünleşmişlerdir. Kısaca her perde ve her tablonun hakkı

verilerek oynanmış, canlı ve heyecanlı dakikalar yaşatılmıştır. Onların başarısında gençleri teşvik eden ve piyesin oynanmasında bilhassa Halkevi Reisi Ferit Bey (Uğur), Kütüphane ve Neşriyat Komitesi Reisi Mesut Beylerin çok büyük yardımları olduğu bilinmektedir (Mahir, 13 Ağustos 1933: 2).

Halkevlerinin kuruluş yıldönümü törenlerinde Halkevi Reisleri yıl içindeki çalışmaları değerlendiren, bunlar hakkında toplu bilgi veren bir konuşma yaparlar; gelecek yıl için nasıl bir program hazırladıklarını bildirirler. 1934 yılındaki tören gündüzden başlamış, saat 19.00'a kadar sürmüştür. Sinema binasına toplanan yüzlerce insan huzurunda halkevinin musiki heyeti seçme parçalar çalmış; ardından, Halkevi Başkanı Ferit Bey(Uğur)un, iki senelik mesaisi hakkında açıklamalarını müteakip temsil komitesi tarafından sahnelenen bir perdelik eser oynanmıştır (Halkevi Kuruluş Yıldönümü Merasimi. 27 Şubat 1934: 1).

Görüldüğü üzere Konya Halkevi kuruluşundan itibaren tiyatro çalışmalarına başlamış ve ilk iki yılda sahnelenen oyun sayısı az olmasına rağmen büyük ilgi ve heyecan uyandırmıştır.

1935 yılında, Halkevi Tiyatro Kolu'nun çalışmalarını yetersiz bulan bazı sanatsever gençler, şehirde Gençler Temsil Kuru adıyla bir kurum kurmak istemişler, bunun için Valilik nezdinde teşebbüse geçmişlerdir. Bunların başlıca amacı şehrin tiyatro ve sanat ihtiyacına cevap vermektir. Kurumun faaliyet sahasını geniş tutmuşlardır. İlk konser ve temsillerini de Hava Kurumu menfaatine vermek istemişlerdir (Gençler Temsil Kurumu: Şehrimizde Bir Temsil ve Müzik Kurumu Açıldı, 20 Ağustos 1935: 1).

Ne var ki bir derneği kurmak ve istenilen doğrultuda yaşatmak kolay değildir. Konya Halkevi'nde 16 Eylül 1935 Pazartesi günü toplanıp, CHP İl Yönetimi üyeleri, basın ailesinden gelen temsilciler ve öğretmenlerle, bazı aydınlarla görüşmüşlerdir. Kurum üzerine yapılan konuşmalarda Halkevi Temsil Kolu, gençlere birlikte çalışmayı teklif etmiştir. Kurumun kurucu üyeleri de yapılan bu teklifi memnuniyetle kabul etmişler, şimdilik Halkevi'nde çalışmaya karar vermişlerdir. Hatta ilk temsil olarak Kör oyununun sahnelenmesini uygun bulmuşlardır (G. T. K. Dün Bir Çay Vererek Çalışma Şeklini Kararlaştırdı, 17 Eylül 1935: 1). 1935-1936 kış mevsiminde Darülbeydi'den M. Kemal'in Çınar adlı oyununu da repertuarlarına almışlardır. Bunun için de Valilik'ten yardım talep etmişlerdir (Bir Temsil ve İlbaımızdan Dilek, 25 Birinci teşrin 1935: 1).

Öte yandan Kör piyesi hazırlanmışsa da sahnelenememiştir. Çünkü Belediye Sineması, Ramazan ayı münasebetiyle tutulmuş, bu oyun 1936 yılının Ocak ayında seyirciyle buluşmuştur. Bu amatör ruhlu gençler, bundan birkaç ay sonra da Musahipzade Celâl'in Bir Kavuk Devrildi'sini oynamaya niyetlenmişlerse de bu düşüncelerini gerçekleştirememişler daha başka arayışlar içine girmişlerdir (Gençlerin İkinci Temsili, 18 İkinci kânun 1936: 1). Bir ara Nazım Hikmet'in Unutulan Adamı'nı da gündemlerine almışlarsa da bu oyunu da sahneleme imkânına kavuşamamışlardır (Unutulan Adam Sahneye Konuyor, 18 Mart 1936: 1).

Halkevlerinin Kuruluş Yıldönümü vesilesiyle Konya Halkevi de Faruk Nafiz Çamlıbel'in Akın piyesini oynamayı kararlaştırmış, temsil komitesi aynı gün tören sonunda bu oyunu oynayacağını bildirmiştir (Halkevinde, 12 Şubat 1937: 2). Çok geçmeden Halkevi bunu bir ilânla da halka duyurmuştur. Buna göre biri 11.3.1937 akşamı, diğeri de 12.3.1937 günü saat 20.00'de olmak üzere Halkevi, Belediye sinemasında Akın piyesini temsil ettirecektir. Bu temsilde bulunmak isteyen yurttaşların gündüzden Halkevine başvurarak giriş kartlarını almaları gerekmektedir. Temsili, hiçbir kimse kartsız izleyemeyecektir (Halkevi İki Akşam Temsil Veriyor, 11 Mart 1937: 2).

Perşembe ve Cuma akşamları Belediye Sineması'nda sahneye konulan bu eserde gösterilen başarı Halkevi çevrelerinde sevinçle karşılanmıştır. Çünkü muhtelif sebeplerle birkaç yıldır varlık gösteremeyen temsil kolunun bu ilk eseri, büyük ilgi görmüş, her iki gecede sinema salonu tıklım tıklım dolmuştur. Eser, temsil yönünden de iyi bulunmuştur (Akın İki Gece Temsil Edildi, 13 Mart 1937: 3).

Üç perde ve bir tablolu manzum Akın, İstanbul, Ankara ve daha önce de Konya’da oynanmıştır. Bu kez de Halkevi Gösterit Komitesi, uzun süreli bir hazırlıktan sonra onu seyirciyle buluşturmuştur. A. Özyürek, Akın’la ilgili yazdığı bir eleştiride şunları söylemiştir:

“Amatör sahnelerinde oynanacak eserlerin seçiminde pek hassas davranmak gerekir. Konya Halkevi Gösterit Komitesi maalesef bu hassasiyeti gösterememiş, “müptedi elemanlar”, sahneye attıkları ilk adımlarında kendilerini manzum bir eserle denemeye kalkmak suretiyle aldanmışlardır. Herkesçe bilinir ki manzum eserlerin temsili, mensur eserlerin temsilinden daha zordur.

Akın’ın temsilinde gözüken eksikliklerden biri de inşad tarzıdır. Bu hata, hemen bütün rol alanlarda görülmüş, hiçbir genç, klasik inşad tarzından kurtulmamış ve bu yönden Mardiros Mınakyan tiyatrosunun bir örneğini vermişlerdir. Kelimelerin, cümlelerin ve hatta mısraların kesim yerleri, sesin iniş veya çıkışı, kelimelerin, cümlelerin anlamıyla bir irtibat kurulamamış olması, tezada düşülmesi, cümlelerin bir melodi yaratamaması gibi hususların başlıca sebebi eserin manzum oluşudur ve bu hata da gösterit komitesinin seçiminden kaynaklanmıştır.” (Özyürek, 16 Mart 1937: 1/3).

Vedat Nedim Tör’ün eserleri içinde en fazla beğenilmiş ve oynanmış olanı hiç şüphesiz ki *Kör*’dür. İlk defa olarak İstanbul Şehir Tiyatrosu’nda Ertuğrul Muhsin tarafından sahneye konulmuş ve oynanmış olan bu dram, sonra memleketin her tarafında muhtelif profesyonel ve amatör sahnelerce tekrarlanmıştır. Bu arada bu eser, 1937 yılında sanatsever, amatör gençlerinden teşekkül eden Gençler Temsil Kurumu tarafından da başarılı bir şekilde oynanmış ve seyredenlerce beğenilmiştir. O günlerde Ankara’da da temsil edilen *Kör*’e gösterilen geniş ilgi üzerine Konyalı gençler de harekete geçerek oyunu ikinci kere oynamayı düşünmüşlerdir. Eserin 20 Şubat’ta Halkevlerinin kuruluş yıldönümünde Halkevi Temsil Komitesi namına Gençler Temsil Kurumu tarafından veya 27 Şubat’ta Kulüpler menfaatine sahneye konulması düşünülmüştür. Gençler Temsil Kurumunun, gördüğü geniş ilgi neticesinde yaptığı bu girişim, Konya’nın sanatsever insanları arasında memnurlukla karşılanmıştır (Kör, 10 Şubat 1938: 2).

20 Şubat 1938 Pazar günü Halkevlerinin kuruluşunun altıncı yıldönümüdür. Bu münasebetle Konya Belediye Sineması’nda parlak bir tören yapılmıştır. Törende Vali ve Parti Başkanı Cemal Bardakçı, Kolordu Komutanı Korgeneral, Belediye Başkanı, çeşitli dairelerin reis ve başkanları bulunmuş, törenlere kalabalık bir halk ve öğrenci topluluğu da katılmıştır. Törende *Kör*’ün temsiline de yer verilmiştir. Çok kısa bir zamanda hazırlanmasına rağmen, iyi bir şekilde temsil edilen bu oyun, seyirciyi kendisine bağlamış, hatta bazı seyirciler kendilerini tutamayıp ağlamışlardır (Halkevlerinin Kuruluş Yıldönümü Kutlandı, 23 Şubat 1938: 1).

Uzun yıllar Halkevi Başkanı olarak görev yapan Ferit Uğur, sağlık sorunları sebebiyle çekilmek arzusunu belirtmiş olmasından dolayı yerine Parti Vilayet idare üyelerinden Avukat Hulki Karagülle seçilmiştir (Halkevi Başkanlığı, 21 İkinci kânun 1941: 2). O da halkevine yeni bir hız ve hamle kazandırmak için şehirde mevcut aydın kişilere birer matbu mektup göndererek onları halkevindeki milli görevlere çağırmıştır. Diğer yandan temsil kolunun faaliyete geçmesi için de bazı önemli tedbirler almaya başlamıştır (Halkevi Çalışmaları, 24 İkinci kânun 1941: 2).

Halkevinin faaliyeti gün geçtikçe artmıştır. 25 İkinci kânun 1941 Cumartesi günü yapılan idare heyeti toplantısında önemli kararlar alınmıştır. Bu arada Halkevlerinin yıldönümü günü yapılacak kutlama törenine ek olarak bir de piyes temsil ettirilmesi kararlaştırılmıştır. Gösterit komitesi bu hususta hemen faaliyete geçmiştir (Halkevi Çalışmaları, 28 İkinci kânun 1941: 2). Bu yıldönümü törenlerinde Faruk Nafiz Çamlıbel’in Kahraman adlı piyesinin sahneleneceği bildirilmiştir (Halkevi Yıldönümü Hazırlıkları, 20 Şubat 1941: 2) Kahraman piyesi gündüz saat 15.00’te, gece 21.00’de seyirciyle buluşturulacaktır (Halkevi Yıldönümü Kutlama Programı, 21 Şubat 1940:2). Halkevlerinin dokuzuncu yıl dönümü münasebetiyle Belediye sinemasında yapılan

tören çok fevkalâde olmuş, bu yılki törenin en belirgin vasfının, güzel bir temsil ile gösterit kolunun faaliyete geçmesi olduğu vurgulanmıştır (Halkevinin Yıldönümü Kutlanması, Şubat 1941: 2).

Namık Ayas bütün oyuncularını son derece başarılı bulmuş ayrıca Konyalı iki kızın sahneye çıkmasını özellikle vurgulamıştır:

“Oyun, halkevi salonunun elverişsiz olması sebebiyle daha geniş olan Belediye Sineması’nda halka sunulmuştur. Binlerce kişinin katıldığı kutlama programında en çok merak edilen Çamlıbel’in oyunu olmuştur. Oyun, büyük ilgi ve dikkatle seyredilmiştir.

Temsilin bir hususiyeti de uzun zaman Konya sahnelerinde görülmeyen iki aile kızının da halkevinin mukaddes davasına hizmet gayesiyle, ilk defa olarak sahneye çıkmış olmasıdır. Bu cesur iki kızı, herkes görmüş ve takdir etmiştir.” (Ayas, 25 Şubat 1941: 2-3).

Yine Belediye Sineması’nda 25 Birinci kânun 1941 Perşembe akşamı temsil edilen oyunlara gelince: İlki Ana adlı millî oyundur, ikincisi de Mahmut Yesari’nin eseri olan Hasbahçe’dir. Oyunları eleştiren Muvaffak Sami Onat öncelikle, kendilerine böyle bir oyun sunan ve seyretme imkânı veren Konya Halkevinin amatör gençlerini tebrik ederek yazısına başlamıştır.

Ona göre Ana oyununun temsilinde başarılı olunamamıştır. Bunun başlıca sebebi, eserin zayıf olmasıdır. Konunun zayıflığı, klasikliği ve nihayet seyirci azlığı oyuncuların performansını olumsuz yönde etkilemiştir. İkinci kusur da oyuncuların rollerini iyi ezberlememeleridir. Çoğu, suflörden yardım istemek zorunda kalmışlardır. Makyajlar ise imkânlar dâhilinde yapılmıştır.

Yazar, Hasbahçe’yi ise çok daha başarılı bulmuştur. Muvaffak Sami Onat, oyunu pek çok defa seyrettiği halde hiç birisinde, buradaki Deli sahnesinde gösterilen başarıyı göremediğini belirtmiştir. Hatta Konya’da şimdiye kadar gördüğü birçok tiyatro toplulukları, bu kadar başarılı bir sahne vücuda getirememişlerdir.

Onat, oyuncu performanslarını da değerlendirmiş; özellikle Ana piyesinde başrolü üstlenen Muazzez Hanım’ı sadece Konya Halkevi sahnesi değil Türk sahnesi için bir kazanç saymıştır Muvaffak Sami Onat, genç oyuncuların kusurlarını da söylemekle birlikte genellikle onların olumlu yönlerine işaret etmiş, yalnız Sabahat ve Necip isimli oyuncuların bir türlü yapmacıklıktan kurtulamadıklarını belirtmeden geçememiştir (Onat, 23 Birinci kânun 1941:2).

Öte yandan aynı yıl (1942) Vedia isimli bir piyesin hazırlıklarına başlanır. Bu piyesin 24 Birinci teşrin 1942 Cumartesi günü saat 15.00’de Belediye sinemasında halka sunulacağı haberi verilir. Çocuk Esirgeme Kurumu ile Halkevi Sosyal Yardım Komitesi menfaatlerine verilecek olan bu temsilde localar 150-200 kuruş, balkon ve salonun arka kısmı 30 kuruş, salonun ön kısmı 40 kuruştur. Talebeden yalnız 20 kuruş alınması kararlaştırılmıştır (Temsil, 22 Birinci teşrin 1942: 2).

Vedia, tıp fakültesi öğrencisi Fuat Taner tarafından kaleme alınmış dört perdelik bir dramdır. Eserin başrolünü, o sıralarda Konya Ortaokulu’nda Fransızca öğretmeni olan Feridun Çölgeçen üstlenmiştir. Bir yıl önce Raşit Rıza Topluluğu ile Konya’ya gelen Feridun Çölgeçen, aslında batılı bir eğitim almış genç bir oyuncudur. 1942’de Halkevi sahnesinde rejisör olarak görev yapmaktadır. Ayrıca bu oyunda iki yeni kadın oyuncu seyirci karşısına çıkmıştır (Ayas, 22 Birinci teşrin 1942: 2).

20 Mayıs 1942 Çarşamba günü akşamı Halkevi Temsil Kolu tarafından Halkevi salonunda iki oyun sahnelenir. Bunlardan ilki Yanlış Yol, diğeri de Gazeteci Düşmanı’dır. Bu oyunlar oldukça basit piyeslerdir. Halkevleri repertuarına bu tip oyunlar seçilmesinin sebebi sahne imkânlarının yetersizliği kadar oyuncu, özellikle kadın oyuncu sayısının azlığıdır.

Eserleri değerlendiren Muhlis Koner Yanlış Yol’un kurgusunda bazı aksaklıklar olduğu kanaatindedir. Muhlis Koner, piyesin yapısından doğan aksaklıkların yanında oyuncuların performanslarını da yetersiz bulmuştur. Koner’e göre Gazeteci Düşmanı üzerinde işlenmeye, tahlile

değmeyecek derecede zayıf, realite ile hiçbir ilişkisi bulunmayan bir komedidir (Koner, 23 Mayıs 1942: 3).

Doğrudan doğruya halkevinin temsili olmamakla birlikte onların isteği üzerine ev salonunda bir halkevi aile toplantısı yapılmış ve bu arada Konya’da bulunan eski sanatçılardan Burhaneddin Tepsi ve eşi Seniye Tepsi tarafından Hamit’in Tarık, Finten ve Eşber’inden birer parça temsil edilmiştir. Büyük ilgi çeken toplantıda Seniye Tepsi, bir de dans gösterisi yapmıştır. Salona kapasitesinin çok üstünde seyirci gelmiş; gösteriden, Konya basınında övgüyle söz edilmiştir (Koner, 16 Haziran 1942: 2).

Aynı yıl Mülkiye mektebi mezunlarından Muvaffak Sami Onat’ın 30 Ağustos’ta temsil edilmek üzere bir piyes hazırladığı haberi yayılmış, Deli adını alacak olan bu facianın Halkevinde provalarına başlanacağı bildirilmiştir (Yeni Bir Piyes, 18 Ağustos 1942: 2).

Muvaffak Sami Onat, dram türündeki bu eserini milli bayramda temsil edilmesi için hazırlamaya çalışmışsa da, eserin oynanış tarihine bakılırsa, 30 Ağustos törenlerine yetiştiremediği anlaşılmaktadır. Bunun üzerine Yardım sevenler Cemiyeti ile işbirliği yapılmış, bu cemiyet yararına 11 Eylül 1942 Cuma günü oynanmasına karar verilmiştir (Yardım sevenler Cemiyeti İçtimai, Eylül 1942: 2). Belediye Sineması’nda sahnelenen bu eserde, Halkevi Temsil Kolu mensuplarından Sezai Menderes, Sadullah Kansu, Muazzez Hanım ve üniversiteli gençlerden Muzaffer Esin, Fuat Taner ve gelecek yıllarda halkevini yönetecek olan, Suat Yeşilyurt’un bu temsilde rol alacakları ifade edilmiştir. Temsilden önce Konya Halkevi’nin Müzik Kolu başkanı Arif Şahap Öktem idaresindeki orkestra tarafından bir konser verileceği duyurulmuştur. Biletlerin 20 ile 50 kuruş arasında, loca fiyatlarının da iki ile üç lira olduğu, biletlerin Halkevi’nden ve Yeni Kütüphane’den satın alınabileceği açıklanmıştır (Yakında Verilecek Temsil, 5 Eylül 1942: 2).

Oyunu seyreden Mehmet Muhlis (Koner) oyun hakkında bir eleştiri yazısı kaleme almıştır. Ona göre oyun “temaşa tekniğinin vasıflarını taşımamakla beraber ruh-i tababetin bir safhasını tebarüz ettirdiği için” kıymetlidir (Koner, 15 Eylül 1942: 2).

Deli piyesi sadece Konya’da oynanmakla kalmamış, daha sonraki yıllarda Ekekon’da tefrika edilmiştir. Onat’ın piyesi, Ekekon’un 30 Kasım 1945 tarihli ve 2240 sayılı nüshasında tefrikaya başlanmış, 25 Ocak 1946 tarihli ve 2464 sayılı nüshasında tefrikası sona ermiştir. Tefrikadan önce de bir hayli reklâmı yapılmıştır. Reklâmda oyunun, “klasik bir fon üzerinde orijinal bir konuyu” işlediği, bu üç perdelik dramda “ruhî tababetin heyecanlı bir noktasına ısrarla dokunduğu”, “entelektüel bir romancının maharetli bir telkin sonunda nasıl bir psikopat haline geldiği, bir kadının sevgisi ile vicdanı arasında kaldığı”, sonunda “bir doktorun ruhî bir umma ile kıvranışının tebarüz ettirildiği” vurgulanmıştır (Piyes Tefrikamız, 12 Kasım 1945: 1).

Her yıl olduğu gibi 1943 yılında da halkevlerinin kuruluş yıldönümü kutlanmış, 21 Şubat’taki törende akşam, Halkevi Temsil Kolu tarafından bir oyun temsil edileceği basında yer almıştır (Halkevleri Yıldönümü 21 Şubat’ta Büyük Bir Törenle Kutlanacak, 18 Şubat 1943: 2). Daha sonra program netleşince saat 20.30’ da Halkevi Temsil Komitesinin 3 perdelik Hisse-i Şayia ve tek perdelik Züğürtler komedisinin temsil edileceği anlaşılmıştır (Halkevinin Yıldönümü Kutlama Programı, 20 Şubat 1943: 2).

Belediye Sineması’nda Halkevinin temsil kolu tarafından oynanan bu iki komedinin ilki İbnürrefik Ahmet Nuri’nin meşhur eseridir. Namık Ayas her iki temsille ilgili görüşlerini şöyle dile getirmiştir:

“Hisse-i Şayia’da en fazla sözü olanlardan biri öğretmen Vesile Hanım’dır ve baştan sona kadar tabii halini korumuş, rolünün bilincine varmış olarak oynamıştır. Onu sadece bu yönüyle değil öğretmen ailesini şerefle temsil ettiğinden de kutlamak gerekir. Mahmure rolünde Bayan Suzan yapmacık tavırlarıyla seyircilerde ancak soru işareti oluşturmuş, Nesibe rolündeki bayan Necmiye ise sahneye ilk çıkışındaki başarısını

sürdürmüştür. Necmiye'nin ses tonu daha yerinde olursa, gelecek temsillerde yararını görecektir.

Züğürtler komedisinin rolleri ise üniversiteli gençlere verilmiştir. Üç beş acele provaya, vaktin azlığına rağmen temiz bir şekilde sahneye konan bu komedi icap ettiği süratle oynanmış, takdir edilmiştir. Bu defaki eserlerin sahneye konmasında içten gelen bir sevgi ile çalışan ilköğretim müfettişi Ulvi Dağlıoğlu'na, bu işlerde çok önemli olan teferruatı yerinde temin eden Halkevi idarecisi Fuat Berkmen'e, günlerce rolü alan oyuncularla birlikte yorulan Sezai Mukadder'e teşekkür edilmiştir." (Ayas, 27 Şubat 1943: 2)

Basında çıkan "Toplantı" başlıklı haberden öğrenildiğine göre, 23 İkinci kânun 1943 Cumartesi günü Halkevi komite üyeleri toplanmış ve komitelerin çalışmalarını değerlendirmiştir. Komite üyelerinin daha olumlu çalışmalar içinde olmaları istenilmiş, bilhassa temsil kolunun etkinliklerine hız verilmesi gerektiği yolunda kararlar alınmıştır (Toplantı, 26 Birinci kânun 1943: 2).

2 Mart 1943 Pazartesi akşamı, Vedat Nedim'in Kör piyesi ile bir perdelik komedi Yardımsevenler Cemiyeti yararına Yeni Sinema'da temsil edilmiştir. Aydın bir seyirci kitlesinin hazır bulunduğu bu temsil hakkında Namık Ayas'ın bir değerlendirme yapacağı bildirilmiştir (Kör Temsil Edildi, 2 Mart 1943: 2).

Ayas, dekoru cazip bulmuş, amca, kör, körün eşi, paralı genç ve bir çocuktan ibaret olan kadronun kostümlerinin de dekora uygun olduğunu belirtmiştir. Özellikle eserdeki tek kadın olan Selma'nın sık sık değişen renkli kostümünün dikkat çektiğini söylemiştir. Oyuncu performanslarını da çoğunlukla beğenen yazar yalnız makyajı acemice bulmuş ve görme engelli birinin davranış ve alışkanlıklarının gereği gibi yansıtılmadığını ifade etmiştir (Ayas, 6 Mart 1943: 2).

Hasan Ülgen de Ekekon'daki yazısında Kör adlı eserin konusunu verdikten sonra sahnelenişini değerlendirmiştir. Yazara göre eksiklerine rağmen oyun fena değildir, sadedir. Ancak suflörün hareketleri ve hatta artistlere "ayağa kalk, çık" manasına gelen el kol işaretleri perdeye vuran gölgesinden görülmüştür. Genel çizgileri itibarıyla güzel düzenlenmiş bulunan ışık tertibatında bu önemli bir kusurdur. Yazar bu durumun mecburiyetten doğduğuna inanmakta, provaların hep gündüz yapılmasına bağlamaktadır.

Ülgen'e göre, roller güzel dağıtılmıştır. Kör rolündeki Feridun Çölgeçen, seyircilerin odağı olmuştur. Amca rolündeki Sabit Cinol da fevkalâdedir. Selma rolündeki Müzeyyen ise, rolünü iyice ezberlememiş ve sesini iyi ayarlayamamıştır. Salih rolündeki İlhami biraz mahcup, saf bir mektep çocuğu gibi davranmıştır (Ülgen, 11 Mart 1943: 2).

1943 yılında, gelecekte ününe ün katacak olan Feridun Çölgeçen'in, Konya'daki tiyatro hizmetini unutmamak gerekir. Feridun Çölgeçen vekil öğretmenlik yapmak üzere Konya'ya gelmiştir. Çölgeçen, Konya'nın hafızası denilen ünlü kültür adamı Selçuk Es'in Ankara Lisesi'nden sınıf arkadaşısıdır (Feridun Çölgeçen Hakkında, 29-30 Ocak 1978: 2). Bugünkü Karma Ortaokulunda vekil öğretmen olarak Fransızca dersleri veren aktör Feridun Çölgeçen, sahneye, müstakilen devam etmek ve kuracağı tiyatro grubuyla ilçelere turne düzenlemek amacıyla görevinden ayrılmıştır (Alâka Kesilmesi, 28 İkinci kânun 1943: 2). Sanatçının ilk olarak Akşehir, Karaman ve Ereğli'de sahneye çıkacağı duyurulmuştur (Feridun Çölgeçen Hakkında, 30 İkinci kânun 1943: 2). Çölgeçen, gerçekten de, Akşehir Halkevinin daveti üzerine oraya gitmiş, 3 Şubat 1943 Çarşamba akşamı Akşehir Halkevinde tiyatronun doğuşu, gelişmesi, Avrupa tiyatrosu ve Cumhuriyet döneminde olgunlaşma aşamasına geçmesi üzerinde kalabalık bir dinleyici topluluğuna bir konferans vermiştir (Feridun Çölgeçen Hakkında, 9 Şubat 1943: 3).

Çölgeçen 1944 ve 45 yıllarında Konya'daki tiyatro hayatına önemli ölçüde katkıda bulunmuş ve pek çok oyunda rol almıştır. Basında Kızılay Cemiyeti Konya Merkezi yararına 12.4.1943

Pazartesi akşamı saat 20.30'da Feridun Çölgeçen tarafından Yeni Sinemada Kanun Adamı adındaki piyesin temsil edileceği, biletlerin Kızılay Cemiyeti merkezinde satıldığı duyurulmuştur. Ayrıca yurttaşların bu ahlaki ve heyecanlı temsili görmeleri gerektiği vurgulanmıştır (Kızılay Cemiyeti Reisliğinden, 10 Nisan 1943: 3).

Söz konusu tarihte Yeni Sinemada Kızılay Cemiyeti yararına bir müsamere verilmiştir. Bu müsamerede, Vali, Mıntika Komutanı, Maarif Müdürü de hazır bulunmuştur. Kurum Başkanı Rüstem Sungur'un hayırsever misafirlere teşekküründen sonra Kanun Adamı piyesi başlamış, Vedat Örfi'nin kanun ve görevin her şeyden üstün olduğunu ifade eden bu terbiyevî piyesi, hem ilk, hem de ikinci perdede aynı başarıyla oynanmıştır. Kanun Adamı'nda görevinde vicdanın emri ve kanun buyruğundan başka hiçbir şey tanımayan bir savcı tipi canlandırılmıştır. Eserde Feridun Çölgeçen, her zamanki başarısını göstermiş, görevinde titiz bir kanun adamının her hareketini yerine getirmiştir. Arkadaşları da oldukça başarılı bulunmuşlardır. Bilhassa Külhanbeyi tipi herkesin hoşuna gitmiştir.

Oynanan ikinci eser, Şikago Çiftçisi'dir. Feridun Çölgeçen, kısa bir süre önce oynayan Hasbahçe isimli komedinin de en başarılı elemanı olarak dikkati çekmiştir. Yine Halkevi'nde Temsil Kolu Başkanlığı yapan Sabit Cinol da profesyonellere taş çıkartacak bir makyajla sahneye çıkmış, hareketleriyle, sözleriyle hayranlık uyandırmıştır. Gerek gazete müdürü, gerek abone rollerinde ayrı ayrı vasıflar göstermesini bilmiştir. Öğrencilere de oynanan bu piyes, onlar tarafından da beğenilmiştir (Ayas, 15 Nisan 1943: 2/4).

23 Nisan 1943 Cuma günü akşamı Halkevi Temsil Komitesi tarafından halka parasız olarak İstiklâl piyesi ile Mahcuplar komedisinin temsil edileceği basın yoluyla duyurulmuştur (Halkevinin Temsili, 20 Nisan 1943: 2).

Basından öğrenildiğine göre halkın müsamereye gösterdiği rağbet karşısında salonda yer bulmak bile mümkün olamamıştır. Halkevi Reisi Muhlis Koner, temsilin mahiyeti ve değeri hakkında kısa bir konferans vermiş ve bunu ev orkestrasının konseri izlemiştir.

Milli mücadeleye ait ölmez bir eser olan İstiklal piyesi hatasız olarak temsil edilmiş ve dinleyicilerde kuvvetli izler bırakmıştır. Sadullah Kansu, İbrahim Atalay, Sabit Cinol, Osman Kurşun rollerinde çok başarılı olmuşlardır. Ardından sahnelenen Mahcuplar komedisinin temsili üst seviye bulunmuştur. Halkevinin yeni bir elemanı olmasına rağmen, Bedia, güzel duyuşu ve doğal hareketleriyle büyük bir sempati kazanmıştır. Taşıdığı milli sevgi ve heyecan dolayısıyla temsil kadrosuna giren ve temsil rejisörlüğü görevine getirilen Sabit Cinol yine her zamanki gibi başarısını göstermiştir. Necati Elgin ile birlikte en çok beğenilen aktörler arasına girmiştir. Bu oyunlar Halkevi'nin son üç seneden beri oynanan oyunlarını gölgede bırakacak ölçüde güzel temsil edilmiştir (Halkevinde Temsil, 27 Nisan 1943: 2).

19 Mayıs 1943 Çarşamba günü akşamı Halkevi'nde yapılan törende, millî saz ve orkestradan sonra Erkek Kukla piyesi sahnelenmiştir. Bu trajedi de görev alanlar, Halkevi sevgisi, millî bağları kuvvetli olan gençlerdir. Bunlar da Adnan Gücyener, İlhan Konyar, Hayri Soydemir, Necmiye. Bir aile faciası olan piyes, duyarak oynayan, jestlerine, sözlerine, seslerine özen gösteren gençlerin elinde yepyeni bir hüviyete bürünmüştür.

Bir diğer oyun da Yapışkanlar komedisidir. Ali Zühdü Altaylı tarafından yazılan bu komedide yapışkan misafirlerden çekilen sıkıntılar anlatılmıştır. Daha üç gün önce ele alınan bu piyeste Sabit Cinol, Necati Elgin, Sadullah Kansu, Mevlüt, İlhan, Adnan Gücyener rol almışlardır. Kısa sürede hazırlanmalarına rağmen çok da başarılı olmuşlardır. Halkevi Temsil Komitesinin yaratıcı elemanları ellerinden geleni yapmışlardır. Yeni Komite Başkanı Ulvi İkizoğlu, dört komite arkadaşıyla senenin temsil planını hazırlayacak ve sahnede daha canlı, daha provalı, daha dekorlu yeni eserler sunacaktır. Erkek Kukla, Yapışkanlar gibi zayıf eserleri bile başarıyla oynayan Halkevi Temsil Şubesinin, bunu yapabilecek güç ve kabiliyette olduğu ileri sürülmüştür (Ayas, 22 Mayıs 1943: 3).

Öte yandan partiye mal edilen ve Bölge Beden Terbiyesi Başkanlığınca jimnastik salonu yapılmak üzere kiralanın Belediye Sineması 1943 yılında tamir edilmiştir. Halkevi ile işbirliği halinde olan ve haftanın üç gününü Halkevi adına çalışacak olan sinemanın açılış töreninin Temmuz'un ilk haftası içinde yapılması kararlaştırılmıştır. Açılışta Konya Halkevi Temsil Komitesi adına Şeriatçası isimli 4 perdelik bir komedi oynanacağı ve zengin bir program tatbik edileceği ve binanın haftanın her günü, çeşitli faaliyetlere sahne olacağı bildirilmiştir (Belediye Sineması, 24 Haziran 1943: 2). Söz konusu tarihte Belediye Sineması salonunda Şeriatçası adlı oyun üç gün arka arkaya oynanmış ve büyük bir rağbet görmüştür (Konya Halkevinde, 29 Temmuz 1943: 3).

Muvaffak Sami Onat, Cumhuriyet Bayramı'nda Halkevi'nde oynanan Şeriatça'yı seyretmiş ve bu konuda tespitlerini kaleme almıştır. Piyeslerin temsilini müteakip Erzurum'a gittiği için, yazısı, bir ay kadar gecikmiştir. Ona göre bu oyun, konusu bir yana bırakılırsa, teknik itibarıyla bir hayli kuvvetli bir eserdir. Ertuğrul Şevket tarafından yazılan eser, büyük bir ihata ve başarıyla oynanmıştır. Makyajların pek usta bir elden çıktığı daha ilk bakışta belli olmuştur. Oyuncuların büyük kısmı son derece görevlerini lâyıkıyla yerine getirmişlerdir. Özellikle kadı rolünde Necati (Elgin) çok iyidir. Ayrıca toy ve masum bir softa rolünde Sadullah(Kansu) ile Mesnevi rolünde Yaşar, hakikaten kuvvetli birer sanatkâr olduklarını göstermişlerdir. Yazar kadının kapıcısı rolündeki Nizamettin'i ise başarısız bulmuştur (Onat, 7 Birinci kânun 1943: 2-3).

Yine aynı yıl 30 Ağustos Bayramı münasebetiyle Halkevi, programında tiyatro eserine yer vermiştir. 29 Ağustos 1943 Pazar günü gündüz halka ve gece de memurlara olmak üzere Tırtıllar piyesi iki defa sahnelenmiştir (Halkevinde Temsil, Merasim, Aile Toplantısı, 2 Eylül 1943: 2). Ekekon başyazarı Ziya Çalık, Münir Hamdi Kutsal'ın Tırtıllar piyesini ele aldığı yazısında; oyunun genel olarak başarıyla sahnelendiğini belirtmiş ve bütün oyuncularını son derece başarılı bulmuştur (Çalık, 2 Eylül 1943: 3).

Konya Halkevi Gösterit Kolu artistlerinden İhsan'ın sanat hayatının 25. yıldönümü kutlaması çerçevesinde İhsan ile eşi Suzan Hanım'ın da katılımıyla üstat Muhlis Sabahattin'in eserlerinden Anam Kayseri operetinin temsil edileceği basına yansımıştır (Sanatkârimız İhsan'ın 25 inci Sanat Yılı, 11 Eylül 1943: 2).

Basının yazdığına göre, 18 Eylül akşamı oynanan Anam Kayseri piyesi çok başarılı bulunmuştur. Artistlerin göstermiş oldukları sanat kudreti, seyirciler üzerinde derin bir tesir bırakmıştır (Halkevi Sinemasında Anam Kayseri Opereti Temsil Edildi, 21 Eylül 1943: 2).

Öte yandan Halkevi Temsil Komitesi, Cumhuriyetin yirminci dönüm yılı kutlamasıyla ilgili yeni kararlar almıştır. Bayram günlerinde temsil edilmek üzere üç perdelik Truva Muharebesi eseri ile birer perdelik Hooop Efendim ve Çapanoğlu isimli vodvillerin provalarına başlanmıştır (Halkevi Temsilleri, 14 Birinci teşrin 1943: 2).

Halkevi Temsil Komitesi, 20 İkinci teşrin 1943 Cumartesi günü verilmek üzere Andaval Palas adlı iki perdelik komedinin hazırlıklarına başlamış, Prof. I. Hakkı Baltacıoğlu'nun bu eserinin Halkevi Sosyal Yardım Kolu menfaatine oynanması kararlaştırılmıştır. Temsilde Kol Başkanı Sabit Cinol ile Antalya Halkevi Rejisörü Ziya Bey, Ziya Bey'in eşi ve kızının da rol alacağı bildirilmiştir (Halkevinde Andaval Palas, 18 İkinci teşrin 1943: 2).

"Baltacıoğlu'nun bu iki perdelik eseri 20 İkinci teşrin 1943 Cumartesi günü akşamı sahnede önce Halkevi Reisi görülmüş, müellifi ve eserin gayesini hakkında bilgi verdikten sonra oyun başlamıştır. Perde açılınca ikiye bölünmüş geniş sahnede bir yatak odası ile modern bir otel odası görülmüştür. Baltacıoğlu'nun bu oyunu, yeni teknikle, yan yana duran iki bölmede temsil edilmiştir.

Her oyuncu tiplere azamî derecede yaklaşıma ve eserdeki sosyal davayı canlandırmaya çalışarak oynamıştır. Temsilde sürrealist kıyafetlerin de dikkati çektiği

gözden kaçmamış, Andaval Palas bir hayli düşündürücü bulunmuştur.” (Ayas, 23 İkinci teşrin 1943: 2)

Bu yıllarda kadın oyuncu sıkıntısı Konya Halkevi’nin en büyük derdi olmuştur. Bu sorunu çözebilmek için Halkevi Reisliği yeni kadın oyuncu arayışına girmiştir:

“Halkevi Reisliğinden

Her temsilde otuz lira bir ücret verilmek üzere üç kadın elemene ihtiyaç vardır.

Taliplerin Halkevi Reisliğine müracaatları ilan olunur.” (Halkevi Reisliğinden, 16 Birinci kânun 1943: 4)

Halkevi Temsil Komitesi 11 İkinci kânun 1944 günü akşamı bir toplantı yapmış, toplantıda, Halkevlerinin yıldönümü olan 20 Şubat 1944 Pazar günü için hazırlığa başlanmasını kararlaştırmıştır. Temsil komitesi o gün Aka Gündüz’ün Mavi Yıldırım’ını bu vesileyle temsil etmek istediğini bildirmiş ve hemen ertesi günden itibaren provalara başlamıştır (Mavi Yıldırım, 13 İkinci kânun 1944: 2). Bir süre sonra da bu dört perdelik piyes için her akşam provalara hararetle devam edildiği haber verilmiştir (Mavi Yıldırım, 10 Şubat 1944: 2). Daha sonra da Aka Gündüz’ün bu eseri, Halkevlerinin 12 inci dönüm yılında Belediye Sinema salonunda akşam saat 20.30’da kalabalık bir seyirci topluluğuna başarıyla oynanmıştır (Halkevleri Bayramı, 22 Şubat 1944: 2).

Namık Ayas Ekekon’da yayımlanan eleştirisinde Milli Mücadele’nin binlerce ulvi sahnesinden birini canlandıran bu eseri, Pazar akşamı en az bin kişinin seyrettiğini belirtmiştir. Ayas eserin mahiyetinden ve konusundan ziyade sahnedeki görünüşü üzerinde durmuştur. Dekor hakkında bilgi verdikten sonra oyuncu performanslarını değerlendirmiş ve büyük ölçüde başarılı bulmuştur.

Yazar Namık Ayas, söz konusu yazısında Halkevi Temsil Kolunun veriminin artırılması için, daha kapsamlı hareket etmek gerektiğini hatırlatmış, sosyal içerikli eserlere, tercüme klasiklere, komedi çeşnisi taşıyan fantezilere yer vermesini ve mümkün olursa operet oyunları da oynamasını önermiştir. Ayrıca halkevi sahnesinde temsil edilecek her eserin edebî bir heyetçe kararlaştırılmasından yana olduğunu da bildirmiştir (Ayas, 29 Şubat 1944: 2).

Yine Şubat ayı içinde halkevi, Kız Öğretmen Okulu ile işbirliği halinde bir oyun sahnelemiştir. Vali, mıntika komutanı, parti ve belediye reisleri, umumi meclis azaları, memurlar, subaylar, öğretmenler ve birçok öğrenci velisiyle halkevi komite üyelerinin bulunduğu bu gecede, Kız Öğretmen Okulu öğrencilerinin hazırladığı Gelin Kaynana eserinden bazı kısımlar sahnelenmiştir (Halkevinde Aile Toplantısı ve Temsil, 15 Şubat 1944: 2).

7 Mart 1944 Salı akşamı Halkevi Sinema Salonu’nda neşeli bir gece geçirilmiştir. O gün şehirde bulunan milletvekilleri Tahsin Banguoğlu ve Behçet Türkay’ın da salona gelişleri bu neşeyi bir kat daha arttırmış, protokolün yanında halk, yerleri tamamen doldurmuş, geç gelenler ise ayakta kalmışlardır.

Evin reisi Muhlis Koner, halkevi temsillerinin maksat ve gayesini izah etmiş, çeşitli eğlenceler ve müzikten sonra Halkevi Temsil Kolu, 3 perdelik Şeriatçası isimli piyesi başarıyla temsil etmiştir (Halkevinde Temsil ve Müzik, 9 Mart 1944: 2). Bu arada yine aynı komite, Ağustos başında bir başka temsilin hazırlıklarına da girişmiş, Reşat Nuri Güntekin’in Hülleci isimli dört perdelik komedisini oynayacağını, programa konser de ekleneceğini duyurmuştur (Temsil, 22 Temmuz 1944: 2).

Halkevi Sinema Salonunda, Temsil Şubesi Sosyal Yardım Şubesi yararına Hülleci komedisini 12 Ağustos 1944 Cumartesi akşamı başarıyla temsil etmiştir (Temsil, 15 Ağustos 1944: 2). 4 perdelik Hülleci isimli komedi, Reşat Nuri Güntekin’in sık oynanan oyunlarından birisidir. Sabit Cinol, Sadullah Kansu, Osman Kurşun, Necati Elgin, Orhan Baz oyunda rol almıştır.

Perde açılmadan önce Namık Ayas tarafından piyesin takdiminin yapılacağı bildirilmiştir (Bugünkü Temsil, 12 Ağustos 1944: 2).

Yazar ve şair Muvaffak Sami Onat Hülleci piyesi ile ilgili izlenimlerini okuyucularıyla paylaşmıştır. Öncelikle, yazara göre, Hülleci, Reşat Nuri Güntekin'in en kötü piyeslerinden biri veya birincisidir. Eserde, eski hukuk kurumumuzda bulunan hülle pek acemice hicvedilmiştir. Eserin sahneye konuş, dekor, makyaj ve benzeri teknik hazırlıkları iyidir. İmkânlar çerçevesinde her türlü eksikler tamamlanmak istenmiştir. Onat, oyuncuların performansını oldukça başarılı bulmuş ve söz konusu yazıda bütün ekibe teşekkür etmiştir (Onat, 19 Ağustos 1944: 2).

29 Ağustos 1944 Salı akşamı Zafer Bayramını kutlama vesilesiyle saat 21.30'da Halkevi tarafından Kahraman piyesi temsil edilmesi ve bu temsilde Halkevinin bandosunun da görev alması istenmiştir. 30 Ağustos 1944 Çarşamba günü saat 15.30'da sinema salonunda düzenlenen programda 30 Ağustos Zaferinin önemini belirten bir konuşma yapılacak, orkestranın çalacağı seçme parçaların ardından Kahraman piyesine geçilecektir (30 Ağustos Zafer Bayramının Halkevimizde Yapılacak Kutlama Programı, 26 Ağustos 1944: 2).

Suat Yeşilyurt, eser hakkındaki değerlendirmesinde, Kahraman'ın manzum ve sahnelenmesinin zor bir eser olduğunu vurgulamıştır. Sanatçı dekoru son derece başarılı bulmuş ve halkevinin sergilediği her oyunda dekorun biraz daha iyiye gittiğini söylemiştir. Oyuncu performanslarının da üst düzeyde olduğunu bildirmiş, halkevi temsillerinde oyuncu kadrosunun da giderek oturduğunu ifade etmiştir (Yeşilyurt, 5 Eylül 1944: 3).

Bu arada Afyon'da yaptığı temaslardan dönen Halkevi Reisi Muhlis Koner, muhtelif şubeleri ayrı ayrı davet ederek, gelecek mevsimde takip edecekleri faaliyet hakkında kendileriyle bir toplantı yapmıştır. 23 Eylül 1944 Cumartesi günü Halkevi Yönetimi, temsil şubesiyle bir araya gelmiş; kışlık gösteri programında Moliere'den adapte edilmiş eserlerle, Bir Yağmur Gecesi, Kadın Erkekleşince, Bir Doktorun Ödevi gibi eserlerin sahnelenmesinin yerinde olacağı kanaatine varmıştır (Komitelerin Toplantısı, 26 Eylül 1944: 2).

22. 2. 1944 Cuma akşamı Belediye Sineması'nda Halkevi Temsil Kolu tarafından Reşat Nuri Güntekin'in Bir Yağmur Duası adlı eseri temsil edilmiştir.

Eser konu itibarıyla yeni bulunmuş, artistlerin başarılarıyla bir kat daha güzelleşmiştir. Basında, eserin mesajı üzerinde öncelikle durulmuştur. Oyunda her yurttaşın, memleketin refahı ve saadeti için elinden gelen hiçbir şeyi esirgememesi ve bu uğurda her türlü meşakkat ve zahmete katlanarak gayeye erişmeye çalışması anlatılmıştır.

Oyunda dekor ve kıyafet seçimi de çok beğenilmiştir. Dekor büyük bir gayret ve emekle hazırlanmış, bir çiftlik sefası tam anlamıyla canlandırılmıştır. Ancak Demiroğlu'nu canlandıran Hayri Soydemir'in makyajı beğenilmemiştir. Demiroğlu eserde 60 yaşlarında, kır saçlı, iri vücutlu, eşkıya tavırlı eski bir eşraf tipi olduğu halde sahnede 30-35 yaşlarında genç bir şahıs olarak görülmesi tepki toplamıştır (Gökkaya, 4 Ocak 1945: 3-4).

Halkevlerinin açılışının on üçüncü yıldönümü münasebetiyle zengin bir kutlama programı hazırlanmıştır. Konya Halkevi, bu programına aynı günün akşamı için saat 21.00'de temsil edilmek üzere Erkek Kukla adlı bir oyunla, İnsan Sarrafı adlı iki perdelik bir komediyi de almıştır. Halkevi temsil salonunda yer az olduğundan törende ve temsillerde bulunmayı arzu eden yurttaşların daha önce Halkevi Reisliğine başvurarak birer çağrı kâğıdı almaları gerektiği duyurulmuştur (Halkevleri Yıldönümü, 22 Şubat 1945: 2-3). 24 Şubat 1945 Cumartesi akşamı oynanan bu oyunlardan başka seyirciler ertesi akşam da yine temsil kolunun hazırladığı Grev ve Erkek Güzeli isimli eserleri izleme imkânı bulmuşlardır. Bu iki günlük tiyatro ziyafetini binden fazla yurttaş izlemiştir. Konya Valisi her iki akşam da tiyatrodaki bulunmuş, Temsil Kolu Başkanı Sabit Cinol'un idaresinde hazırlanan bu

temsillere o sıralarda tatil için gelmiş bulunan üniversiteli gençler de iştirak etmişlerdir (Halkevlerinin 13. Yılı Konya'da Nasıl Kutlandı?, 1 Mart 1945: 2).

Öte yandan Konya Gençlik Spor İdman Yurdu yararına bir temsil verilerek Necip Fazıl Kısakürek'in Bir Adam Yaratmak piyesinin oynanacağı haberi basında yer almıştır (Temsil, 31 Mart 1945: 2). Oyun, 7 Nisan 1945 Cumartesi günü akşamı sahnelenmiş, belli başlı rolleri Sabit Cinol, Feridun Çölgeçen, Orhan Boz ve Semiha Altınışik gibi oyuncular paylaşmışlardır. (Temsil, 3 Nisan 1945: 2).

Temsili izleyen Namık Ayas'a göre tiyatro dünyasında Necip Fazıl Kısakürek'e asıl ününü kazandıran bu eserdir. Bir Adam Yaratmak, başlı başına hem bir ruh muvazenesi, hem bir ruh muvazenesizliği içinde seyreden bir oyundur. Kısakürek eserinde bu seyri; sanatı, hissi ve felsefesi ile istediği gibi göstermiştir. Hüsrev'i dilediği şekilde anlamlandırmış, onu bazen içinde cehennemler yanan, çıldırmak üzere olan bir adam yapmış, bazen ona yastık gibi baş konan emin yerler aratmıştır. Şahıslar ona hep ölüm ve felaket korkusu vermiştir. Bütün hayatı, bir incir ağacının taşıdığı anlam çerçevesinde gören Hüsrev, ıstıraplarını onda yenemediği için tımarhaneye atılmıştır. Ayas oyunculukların yanında dekoru da beğenmiş hem oyunda rol alan hem de dekoru hazırlayan Sabit Cinol'u çok başarılı bulmuştur (Ayas, 12 Nisan 1945: 2).

1945 yılı, 30 Ağustos Zafer ve Hava Bayramı kutlamalarında iki temsile de yer verileceği, biri vodvil, diğeri de bir dramdan ibaret olan oyunların parasız olarak seyirciye sahneleneceği duyurulmuş, (Halkevinin Temsili, 18 Ağustos 1945: 2) bir süre sonra oyunların adları ve gösteri tarihleri de basın yoluyla açıklanmıştır. Belirlenen programa göre Erkek Güzeli adlı piyesi 29.8.1945 Çarşamba günü saat 21.'de; Kör adlı piyes de 30.8.1945 Perşembe günü saat 21.'de Halkevi Sinemasında temsil olunacaktır. Ev salonunda yapılacak toplantıya ve temsillere herkes çağrılıdır. Ancak, bina durumu dolayısıyla 29 ve 30 Ağustos günlerine rastlayan gecelerde verilecek temsiller için beşer yüz kişilik çağrı kâğıdı bastırılmıştır. Temsillere bu kâğıtlarla girilebilecektir. Numaralı olan bu çağrı kâğıtları Halkevi Bürosu'ndan isteklilerce her gün alınabilecektir (30 Ağustos Zafer Bayramı Münasebetiyle Halkevince Yapılacak Törene Ait Programdır, 28 Ağustos 1945: 3) Biletlerin numaralı ve 1 numaradan 500 e kadar olduğu, talimat gereğince bu temsillerde Vali ve Komutandan başkasına yer ayrılmadığı açıklanmıştır. (Halkevinin Temsili, 28 Ağustos 1945: 2). Sahnelenen bu oyunlarda kalabalık bir seyirci grubunun bulunduğu bildirilmiştir (Temsil, 3 Eylül 1945: 2).

30 Ağustos'ta olduğu gibi Cumhuriyetin 22. yıldönümünde de Konya Halkevi, kutlama programına tiyatroyu dâhil etmiştir. 28 ve 29 Ekim 1945 günü akşamları Halkevi sinemasında sahnelenecek olan Saadet Perisi adlı eserle Yapışkanlar komedisinin ve Tırtıllar adlı bir operetin provalarına başlandığı basında yer almıştır (Halkevi Temsil Kolunun Gösterisi, 19 Ekim 1945: 2). Söz konusu tarihlerde gerçekleştirilen temsillerde oyuncular bir hayli başarılı bulunmuş, seyircilerin sinemayı baştanbaşa doldurduğu görülmüştür (Cumhuriyetin 22 ci Yılı Bayramı, 31 Ekim 1945: 2).

1945 yılında olduğu gibi 1946'da da Konya Halkevi yoğun bir tiyatro programı yürütmüştür. Halkevlerinin kuruluş yıldönümü kutlamaları çerçevesinde 24 Şubat 1946 Pazar akşamı Konya Halkevi sahnesinde evin temsil kolu tarafından dört perdelik Belkıs ve iki perdelik Yapışkanlar oyunlarının sahneleneceği ve temsillerin 25 Şubat 1946 akşamının da tekrarlanacağı haberi Ocak ayı içinde Ekekon gazetesi yayınından öğrenilmiştir. (24 Şubat Temsilleri, 30 Ocak 1946: 2).

Halkevi Temsil Kolu Başkanı Sabit Cinol'un Konya'dan ayrılışı dolayısıyla 30 Mart 1946 Pazar günü akşamı Belediye Sineması'nda bir veda temsili verilerek Hülleci adlı üç perdelik komedinin oynanması düşünülmüş, onun bu şubedeki hizmet ve başarısının bu şekilde onurlandırılması uygun bulunmuştur (Halkevi Temsili, 27 Mart 1946: 2).

Halkevinin 14 üncü Yıl Dönümü Kutlama Programı; 24.2.1946 Pazar günü gerçekleştirilmiştir. Gündüz saat 15.00'de, gece saat 20.00'de kutlama töreni yapılmıştır. Geceki

programda iki perdelik komedi olan Şikago Çiftçisi ve ardından da yine iki perdeden oluşan Yapışkanlar komedileri oynanmıştır. Halkevi yetkilileri, talimat gereğince Vali ve Komutandan başkası için yer ayrılmadığını, gece temsillerini görmek isteyenlerin giriş kartlarını Halkevinden bizzat almaları gerektiğini hatırlatmışlardır (Halkevinin 14 üncü Yıldönümü Kutlama Programı, 22 Şubat 1946: 2).

Halkevinde gençlik toplantılarına çok önem verilmiştir. Halkevine mensup gençler, İhsan Dönder'in idaresinde Cemil Cahit'in yazdığı bir perdelik Bulaşık Bir Hastalık isimindeki bir komediyi hazırlamışlardır. Bu komedinin, 23 Nisan 1946 Salı günü akşamı saat 20.30'da Halkevi salonunda temsil olunacağı duyurulmuştur (Halkevi Haberleri, 22 Nisan 1946: 4).

Zafer Bayramı etkinliklerinin bir parçası olarak 30 Ağustos 1946 Cuma günü akşamı saat 21.00'de Halkevi bahçesinde, Halkevi temsil kolu tarafından Şeriye Mahkemesinde adlı bir perdelik komedi temsil edilmiştir. Piyese başlanmadan önce Konyalı gençlerinden Fakir Usman, 30 Ağustos Zafer Bayramının önemini belirten bir konuşma yapmış; Ahmet Boya ile Mehmet Önder'in birer şiir okuduğu görülmüştür. İhsan Dönder'in Acem Mübalağası seyircilerden çok olumlu tepkiler almış, sanatçı bol alkışlanmış. Öğretmen Necati Elgin'in fedakârane gayretleriyle hazırlanan Şeriye Mahkemesi komedisi, Doğan Can'ın suflörlüğü idaresinde, Kaya Can, Abdurrahman ve diğer gençlerin önemli katkılarıyla son derece güzel bir şekilde sahnelenmiştir. Halkevi bu temsil ile bir kere daha halkın takdirlerini kazanmıştır. (Halkevinde Temsil, 2 Eylül 1946: 3).

Konya Halkevi 1947 yılında tiyatro çalışmalarına Ocak ayında başlamıştır. Yılın ilk oyunu Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından 10 Ocak tarihinde sahnelenmesi planlanan Mahcupluk İmtihanı'dır. Fakat oyun ertelenmiş 27 Ocak 1947 Pazartesi akşamı oynanmasına karar verilmiştir (Çocuk Esirgeme Kurumunun Temsili Pazartesi'ye, 22 Ocak 1947: 2). Bu eser her ne kadar başka bir kuruma ait gözükse de Halkevi Sineması'nda oynanmıştır. Müsamerede çoğu erkek olan genç elemanlar görev almışlar, gece 24.00'e kadar süren temsillerde rollerini aksatmadan yürütmüşlerdir. Söz konusu gece A. Çehov'un Teklif isimli bir komedisi de sahnelenmiştir.

Ömer Seyfettin'in eserinde ise Sıtkı ve Bedia Uluata, Mustafa Bilenoglu, Necati Elgin, Ferit İncula, Sadullah Kansu, Ahmet Boya rol almışlardır. Seyircilerin bol bol güldüğü bu oyunlarda rol alanların hepsi Konya Halkevi Temsil Kolu oyuncular ve mensuplarıdır (Güzel Bir Müsamere, 29 Ocak 1947: 2).

1947 yılının bir başka faaliyeti de halkevlerinin on beşinci yılı kutlama programına alınan temsildir. 23 Şubat 1947 Pazar gecesi saat 20.00'de müzik ve konuşmalardan sonra Şeriyye Mahkemesi'nde adlı bir perdelik piyes, temsil komitesi tarafından oynanacaktır (Halkevinin On Beşinci Yılı, 18 Şubat 1947: 3).

Halkevinin on beşinci yılı kutlama programının akşamki bölümünde konuşmalardan ve saz konserinden sonra Halkevli genç İhsan Dönder, Yahudi ve Acem taklitleri yapmış, onu temsil komitesi mensuplarının hazırladıkları bir perdelik komedi izlemiştir. İbnürrefik Ahmet Nuri'nin Şeriye Mahkemesi'nde adlı eseri, Bedia Uluata, Sadullah Kansu, Necati Elgin, Ferit İncula, İhsan Dönder ve Ahmet Boya tarafından temsil edilmiştir (Halkevleri Bayramı, 24 Şubat 1947: 1).

Konya Halkevi Temsil Kolu, 17 Mart 1947 Pazartesi günü akşamı Belediye sinemasında başarılı bir temsil vermiştir. 6 kişilik genç bir yerli saz grubunun çaldığı koşma ve türkülerden oluşan bir konser sonrasında, sosyal içerikli Tufan piyesi oynanmıştır. Bu dramda Sıtkı Uluata, Ferit İncula, Ahmet Boya son derece başarılı bulunmuştur.

Düzenlenen boks gösterilerinin ardından bu kez Bir İlân Hatası isimli komedi sahnelenmiştir. Bu komedi, seyircilerin beğenisini toplamış, halkevinin yorulmaz temsil kolu üyeleri Sadullah Kansu, Necati Elgin, Ferit İncula, Ahmet Boya, bol bol alkışlanmışlardır. Yıldırım ve yağmur

taklitlerinin de başarıyla yapıldığı bu geceki temsil, saat 24.00'de sona ermiştir (Halkevinin Temsili, 19 Mart 1947: 2).

Halkevi Temsil Kolunun, Ramazan Bayramı'nın ikinci günü (19 Ağustos 1947) Cezaevinde bir temsil vereceği duyurulmuştur (Cezaevinde, 15 Ağustos 1947: 2). Söz konusu tarihte, Halkevi Temsil Kolu bir perdelik Mahcupluk İmtihanı adlı komediyi oynamış, cezaevindeki vatandaşlar da kendi aralarında hazırladıkları Eski Oda Ağalığı temsilini canlandırmışlardır. Ayrıca voleybol karşılaşması da yapılmış, Cezaevi takımı maçı kazanmıştır (Cezaevinde Temsil, 22 Ağustos 1947: 2).

Önceki yıllarda olduğu gibi, Cumhuriyetin 24 üncü yıldönümü münasebetiyle Konya Halkevi bir kutlama programı hazırlamış ve bu programda Yapışkanlar oyununa da yer vermiştir. 28 Ekim Salı akşamı saat 21.00'de oynanan Yapışkanlar oldukça büyük bir seyirci kitlesi tarafından izlenmiş, oyunun başlamasına bir saat kala salon tamamen dolmuştur. Temsil Kolu Başkanı Ferit İncula vaktinden evvel sahneye çıkarak oyunu başlatmıştır.

Oyunu izleyen Bekir Sıtkı Uluata yaptığı değerlendirmede; halkın büyük teveccühüne rağmen oyunun son derece acemice sahnelendiğini, oyuncuların rollerini sürekli unutması sonucu oyunun bir tuluata dönüştüğünü belirtmiştir. İlk perdenin sonunda salon yarı yarıya boşalmıştır. İkinci perdede temsil biraz toparlanmış fakat saatin 23.50'ye gelmesi üzerine apar topar bitirilmiştir. Uluata bu tutumun halkevine yakışmadığını vurgulamıştır (Uluata, 31 Ekim 1947: 2).

Konya Halkevi Temsil Kolu, âdet olduğu üzere 1948'de de halkevlerinin kuruluş yıldönümü programında bir oyun sahnelemiştir. Oynanacak eser Mehmet Hokna'nın üç perdelik Ayşe Pınarı adlı eseridir. Piyasin provalarına Kol Başkanı öğretmen Oğuz Tansel'in idaresinde başlandığı, temsilin, Orduevi Sineması'nda sahneleneceği basına yansımıştır (Halkevinde Temsil Hazırlığı, 26 Ocak 1948: 3). Oyun, 2 Şubat 1948 Pazartesi akşamı Orduevi Salonu'nda sahnelenmiştir (Halkevinin Fevkalâde Müsameresi, 4 Şubat 1948: 1).

3 perde iki tablodan ibaret olan Ayşe Pınarı temsiline ikisi kız olmak üzere sekiz Halkevi oyuncusu rol almıştır. Sinema salonu ve balkonu seyircilerle tamamen dolmuştur (Halkevi Müsameresi, 4 Ocak 1948: 2).

Halkevi Temsil Komitesi, 25 Nisan 1948 günü bu defa Tufan ve Züğürtler adlı iki piyesi yine Orduevi Sinema Salonu'nda saat 20.30'da sahnelemiştir. Bu oyunlar için bilet fiyatları 25 ile 40 kuruş olarak belirlenmiştir (Halkevinin Büyük Müsameresi, 23 Nisan 1948: 2).

Halkevi Temsil Komitesi bu defa farklı bir yol izlemiş, 3 Mayıs 1948 Pazartesi günü saat 14.00'de yalnız kadınlara, gecesi de 21.30'da halka, Bir İlân Tahtası ve Tufan piyeslerini temsil etmişlerdir. Bu oyunlarda görev alan oyuncuların hepsi de başarılı bulunmuş, bu gibi hissi temsillerin sık sık tekrarlanması yararlı olacağı belirtilmiştir (Halkevi Müsameresi, 5 Mayıs 1948: 2).

Konya Halkevi 1949 yılında tiyatro programına Şubat ayında başlamıştır. 28 Şubat 1949 Pazartesi günü akşam saat 20.00'de Halkevi Temsil Kolunun Belediye Halk Sinemasında bir müsamere vereceği duyurulmuş, ama oynanacak oyunun adı bildirilmemiştir (Halkevinin Müsameresi, 28 Şubat 1949: 3). 29 Şubat'ta sahnelenen oyunun Moliere'den adapte edilen Zoraki Tabip olduğu yerel basındaki haberlerden öğrenilmektedir. Adaptesinde problem olduğu belirtilen eser, mahalli ağıza da çokça yer verildiği için bir hayli eleştirilmiştir (Halkevinin Müsameresi Dolayısıyla Zoraki Tabip, 3 Mart 1949: 2).

Benzer eleştiriler Z. Çınar'ın konuyla ilgili yazısında da yer almıştır. Çınar, bu oyuna sanat gözüyle bakılamayacağını, çünkü sadece seyirciyi güldürme kaygısıyla sahnelendiğini söyler. Yazara göre halkevi temsillerinin başarısız olmasının birkaç sebebi vardır. İlk rejisöre ihtiyaç duyulmaması ve her aktör veya aktristin dilediği şekilde oynamasıdır. Sanatçıların rollerini ezberlemek yerine sık sık doğaçlamaya başvurmaları da bir diğer kusurdur. Makyaj, dekor, kostüm,

ışık, ses gibi eseri canlandıran elemanların noksanlığı da başarısızlığın sebeplerindendir (Çınar, 4 Mart 1949: 2).

1949 yılında Konya Halkevi il merkezinde oynanan Kimsesizler, Bir Cihan Gömdüm, Bir Cesaret Rekuru, Zoraki Tabip adlı eserler basında yankı uyandırmamış, daha doğrusu bir haber konusu olmamıştır (Karadağ, 1988: 261).

1950 yılında da il merkezinde sahnelenen oyun ise, halkevlerinin kuruluşunun 18. Yıldönümü bayramı kutlamaları içinde seyirciyle buluşan I. Hakkı Baltacıoğlu'nun Akıl Taciri piyesidir (Halkevlerinin Yıldönümü, 20 Şubat 1950: 2).

1950 yılında Konya Halkevi Başkanı, yaptığı açıklamada Temsil Komitesinin halkevlerinin kuruluşunun 18. yıldönümü için hazırlandığını, ayrıca komşu vilayetler ve ilçelerde verilmek üzere muhtelif piyeslerin provalarının yapıldığını, bura halkevleriyle temasa geçilerek teklifler alındığını, bunlar içinde Adana, Mersin, Afyon halkevlerinin bulunduğunu bildirmiştir (Halkevi Çalışmaları, 10 Şubat 1950: 2-3). Ancak bütün bunların gerçekleşmesi, halkevleri aleyhinde esen siyasi rüzgâr sebebiyle mümkün olmamıştır.

2. Konya Halkevi'nin Çevre İl ve İlçelere Düzenlediği Turneler

Konya Halkevi 1942 yılından itibaren etki alanını genişletmiş ve il merkezinden başka, Konya'nın çeşitli ilçelerinde de temsiller sahnelemiştir. Halkevinin oyun sergilediği ilk ilçe, Akşehir'dir.

Akşehir Halkevinin 1940 yılındaki Konya ziyaretini iade etmek ve bir temsil vermek üzere Halkevi Temsil Komitesine mensup gençler, 20 Haziran 1942 tarihinde Akşehir'e gitmişlerdir.

Temsil kolu, Akşehir yakınlarında karşılanıp öğle yemeği için belediyeye götürülmüş, Akşehir Halkevi tarafından da kendilerine bir akşam yemeği verilmiştir. Aynı günün akşamı Akşehir sinemasında kalabalık ve aydın bir zümre huzurunda Yanlış Yol adlı dört perdelik sosyal içerikli bir eser oynanmıştır. Temsilde rol alan genç oyuncular, istisnasız başarılı olmuş ve takdir edilmişlerdir. Ankara'da Konya Gecesi'ni canlandıran saz heyetinin, bir halk şairinin zaman zaman katıldığı komik söyleşinin ve ikinci bir monologdan sonra Gazeteci Düşmanı isimli komedi sahnelenmiştir. Akşehir halkının bu müsamereye büyük ilgi gösterdiği tespit edilmiştir.

Konya Halkevi Temsil Şubesi üyelerine ertesi gün Akşehir gezdirilmiş, Parti Müfettişi Şevket Ödül, Halkevi Reisleri, Maarif Memuru, öğretmenler, Akşehir Belediye Başkanı ve diğer ilgililer, bu gezinin diğer ilçelerde de tekrarlanması gerektiği konusundaki fikir ve kanaatleri paylaşmışlardır (Halkevi Temsil Kolu Akşehir'de, 23 Haziran 1942: 1).

Yine Halkevi Temsil Komitesi, 8 ve 9 Nisan 1944 günü akşamları Sosyal Yardım Komitesi yararına birer temsil vermek üzere Karaman ve Ereğli ilçelerine gitmeyi kararlaştırmıştır. Buna göre Konya'dan 8 Nisan 1944 Cumartesi sabahı hareket edilecek, o akşam Karaman'da kalınacak, 9 Nisan 1944 Pazar günü de Ereğli'de temsil verilecektir. Pazartesi sabahı tekrar Konya'ya hareket edecek olan heyet, on beş kişiden meydana gelecektir (Halkevi Temsil Komitesi Kazalara Gidiyor, 22 Mart 1944: 2).

Ne var ki Halkevi Temsil Komitesinin bu seyahati bazı sebeplerle ertelenmiştir. Daha sonra komite bu seyahati Gençlik Kulübü ile birlikte yapmayı planlamıştır. Programa göre 29 Nisan 1944 günü akşamı Karaman'da, 30 Nisan 1944 akşamı da Ereğli'de birer oyun sahnelenecek ve ertesi gün Konya'ya dönecektir. Kafileyeye Temsil Komitesi Reisi Sabit Cinol'un başkanlık edecektir (Temsil Komitesi ve Gençlik Kulübü, 22 Nisan 1944: 2).

Ancak bu programda da bazı değişiklikler olmuştur. Konya Halkevinin Temsil Kolu ile Bölge Beden Terbiyesi ve Spor Kolundan oluşan 33 kişilik bir kafiye, başlarında Halkevi Reisi Muhlis Koner ile Temsil Kolu Reisi ve Bölge Başkanı Sabit Cinol olduğu halde 29 Nisan 1944

Cumartesi günü trenle Karaman'a gitmişlerdir. İlçede iki gün kalınmış, Temsil Kolu iki akşam Şeriatçısı piyesini oynamış, Pazar günü de Karaman İdman Yurdu ile Bölge arasında bir futbol maçı yapılmış ve maç, 1-1 neticelenmiştir. Halkın gerek temsil ve gerek maçlara büyük bir rağbet gösterdiği görülmüştür. Halkevinin zaman zaman vilâyetin daha iç ilçelerine giderek bu kabil temsil ve spor hareketleri yapacağı bildirilmiştir (Karaman'da Temsil ve Futbol Maçı, 4 Mayıs 1944: 2).

Karaman'dan iyi izlenimlerle dönen Halkevi Temsil Şubesi, 18 ve 19 Mayıs 1944 günleri Ilgın ilçesine giderek, sosyal yardım komitesi adına temsiller vermeyi programına almıştır (Halkevi Temsil Komitesi, 9 Mayıs 1944: 2) Ne var ki bu gezinin de tarihi sonradan değişmiş; turne, 28 Mayıs 1944 Pazar gününe ertelenmiştir. Söz konusu tarihte Konya Halkevi Temsil Komitesi mensuplarını karşılayan Ilgınlılar, misafirler için zengin bir ağırlama programı yapmışlardır (Temsil Komitesi Ilgın'a Gidiyor, 27 Mayıs 1944: 2).

Başlarında Konya Halkevi Reisi Muhlis Koner ve Sosyal Yardım Komitesi Reisi Atıf Korucuoğlu olduğu halde ilçeye gelen Temsil Kolu, akşam saat 21.00'de ilçenin geniş salonlu bir gazinosunda Yanlış Yol ile Gazeteci Düşmanı oyunlarını sahnelemiştir. Heyet, ilçede bir gün kaldıktan sonra tren yolu üzerinde bulunan Kadınhanı ilçesine de uğramış ve orada da aynı piyesleri oynamıştır. Her iki ilçede de ilçe, parti ve halkevi yöneticileri ve halkın büyük ilgisiyle karşılaşan Konya Halkevi Heyeti, fırsat buldukça Konya'nın bütün ilçelerinde temsil ve konferanslar vermek suretiyle faaliyetini merkezden çevreye doğru götürmek istediğini tekrarlamıştır (Halkevi Temsil Kolu Ilgın ve Kadınhanı Kazalarında Birer Temsil Verdi, 6 Haziran 1944: 2).

Ilgın ilçesine yapılan turneye ilişkin gözlem ve tespitleri Ekekon muhabiri Namık Ayas'ın kaleminden öğrenmek mümkündür. Ayas'ın naklettiğine göre heyet, trenin tam iki kompartımanını doldurmuştur. Yanlarında büyük bir sepette yiyecekleri azıkları vardır. Temsil Komitesi idare heyetinden Orhan Baz'la, öğretmen Osman Kurşun, dekor ve teşkilât işleriyle meşgul olmak için bir gün önce Ilgın'a gitmişlerdir. Seyahatini evcek yapan Günbay ailesinden başka Sadullah(Kansu), Necati (Elgin), Muzaffer, İbrahim, Muhiddin, Fuad, Şerafeddin kafiide yer almışlardır. Ilgın'a vardıklarında İstasyon'da büyük bir kalabalıkla karşılaşmışlar, Halkevi bandosu güzel bir karşılama havası çalmış, Ilgın'ın Halkevi Reisi Dr. Hakkı ile çalışan Maarif Memuru Abdullah, bütün öğretmenler, Halkevi mensubu gençler misafirlerle ilgilenmişlerdir. Bununla yetinilmemiş, Halkevi binasında yine bandoyla, Kaymakam ve Belediye Reisinin karşılamalarına tanık olmuşlardır. Orada bir iş için bulunan Kadınhanı erkânı da bu karşılamada yer almıştır (Ayas, 6 Haziran 1944: 2).

Aynı yıl içinde Halkevi Temsil Komitesi, yine Sosyal Yardım Komitesi yararına iki temsil vermek üzere Akşehir'e gitmeyi planlamıştır. Bunun için hazırlıklara girilmiş, Reşat Nuri Güntekin'in Bir Yağmur Gecesi ile iki komedisinin provalarına başlanmıştır. (Temsil Komitesi Akşehir'e Gidiyor, 22 Haziran 1944: 2).

Halkevi Temsil Kolu yılbaşı münasebetiyle Sarayönü'nde bir müsamere tertip etmiştir. Has Bahçe isimli piyesi başarıyla oynayan gençler, halkın takdir ve alkışlarına mazhar olmuşlardır (Sarayönü Halkevinde Yapılan Temsil, 13 Ocak 1945: 2).

"Halkevi Temsil Kolu Ilgın'a Gidiyor" başlıklı haberden öğrenildiğine göre kardeş Ilgın Halkevinin daveti üzerine Halkevi Temsil Kolu 16 Şubat 1946 Cumartesi günü Ilgın'a gitmeğe karar vermiştir.

Temsil Kolu, Ilgın'da Kör ve Mahcuplar piyeslerini temsil etmek üzere Cumartesi sabahı ara treni ile gidecek ve Pazar akşamı dönecektir. Konya Halkevi'nin bu faaliyetiyle ilgili izlenimlerini Ekekon gazetesine yazmak üzere Namık Ayas'ın da görevlendirildiği görülmüştür (Halkevi Temsil Kolu Ilgın'a Gidiyor, 11 Şubat 1946: 2). Sabit Cinol'un başkanlığındaki heyet, 13 kişiden oluşmuş, Ilgın'da oyunlar sahnelerdikten sonra 17 Şubat 1946 Pazar günü akşamı trenle Konya'ya dönmüştür (Halkevi Temsil Kolu Geldi, 18 Şubat 1946: 1).

Namık Ayas'ın naklettiğine göre Ilgın'a yapılan bu gezi bir hayli hoş geçmiştir. Ilgın Halkevi, iki yıl önceki konukseverliğini bu yıl da göstermiştir. İlçe Halkevi Reisi Abdullah Bey ve arkadaşları, gelen konukları kasaba otobüsüne bindirip Ilgın Halkevine ulaştırmışlardır. Halkevinde hemen oyun hazırlıkları başlamış ve akşam sergilenen Mahcuplar ve Kör oyunları ilçenin ileri gelen memurları ve kalabalık bir halk önünde başarıyla temsil edilmiştir (Ayas, 11-13 Mart 1946: 3).

Halkevi Temsil Kolu üyelerinin yine iki temsil vermek üzere Hatay'a gidecekleri, kol başkanı Sabit Cinol'un da Hatay'dan arkadaşlarına katılacağı basından öğrenilmişse de bu turnenin gerçekleşip gerçekleşmediğine dair bir habere basında rastlanmamıştır (Temsil Kolu Hataya Gidiyor, 27 Mart 1946: 2).

Öte yandan bir temsil vermek üzere 11 Mayıs 1946 Cumartesi günü Cihanbeyli'ye giden Halkevi Temsil Kolu üyeleri 13 Mayıs 1946 Pazartesi günü Konya'ya dönmüşlerdir. Piyes başarı ile oynanmıştır (Temsil Kolu Cihanbeyli'den Döndü, 15 Mayıs 1946: 2). Cihanbeyli'ye giden Halkevi temsilcileri orada da Ilgın'da olduğu gibi yakın ve sıcak bir ilgi ile karşılanmışlardır. Heyeti, ilçeye, Cihanbeyli Belediyesinin otobüsü götürmüştür. Ertesi günü oyunculardan Sadullah(Kansu), Ahmet, Osman (Kurşun) temsil hazırlıkları ile meşgul olurken, Cihanbeyli Halkevi çalışanları da kendilerine yardımcı olmuşlardır. Temsil, 12 Mayıs akşamı 20.30'da başlamıştır. Programın ilk safhası İhsan'la, Ahmet'in sunduğu Meşhedi'den, Kayserili'den parçalar ve bir monolog ile geçmiş, sonra temsil başlamıştır. Kör piyesi cidden kayda değer bir başarı ile sahnelenmiştir (Ayas, 28 Mayıs 1946: 2).

Bir yıl sonra Halkevi Temsil Kolu yine Cihanbeyli'de İnsan Sarrafı adlı komediyi sahnelemiştir (Halkevli Gençler 24 Haziran 1947: 2). Müsamereden ve temsilden memnun kalan Cihanbeyli Halkevi yöneticileri, onlara, basın vasıtasıyla teşekkürlerini bildirmişlerdir:

“Cihanbeylilerin Teşekkürü

Davetimizi lütfen kabul ederek ilçemize kadar gelmek külfet ve zahmetine katlanan, İnsan Sarrafı adlı piyesle, alaturka, alafranga konser ve esprileriyle bize hoş bir gece yaşatan ve spor kolumuzun voleybol karşılaşmasını sağlayan Konya Halkevli arkadaşlarımıza candan teşekkürlerimizle Halkevi Başkan ve yönetim kurulu üyelerimize saygılarımızın ıblağına değerli Selçuk gazetemizin tavassutunu rica ederiz. Halkevi Başkanı Rıza Serin” (Cihanbeylilerin Teşekkürü, 24 Haziran 1947: 1).

Konya Halkevi kafilesinin başkanı Ferit İncula da orada gördükleri büyük ilgi için Cihanbeylilere basın yoluyla teşekkür etmiştir:

“Teşekkür

Cihanbeyli'deki Halkevli kardeşlerimizle daha yakından tanışmak amacıyla yaptığımız gezide, bize, Türk'e has konukseverliği gösteren Cihanbeylilere ve daimî surette refakat eden Halkevi Başkanı Rıza Serin, izzet Belgin, Halil Öcal ve diğer arkadaşlara teşekkürlerimizin ıblağına Selçuk'umuzun tavassutunu rica ederiz.. Kafile Başkanı: Ferit İncula” (Teşekkür, 27 Haziran 1947: 3).

Turnelerin başarıyla sonuçlanması; Halkevi Temsil Şubesini, yeni programlar düzenlemek konusunda cesaretlenmiştir. Sözelgeşi Sille ve Beyşehir'de temsiller vermek üzere hazırlanıldığı bilgisine basında yer verilmiştir (Müsamere, 11 Temmuz 1947: 2) Yine 30 Nisan 1948 Cuma günü Ilgın'a gidilmiş ve orada Tufan, Bir İlân Tahtası adlı iki eser seyirciyle buluşturulmuştur (Halkevi Temsil Kolu, 28 Nisan 1948: 2).

Kütahya Halkevi tarafından davet edilen Halkevi Temsil Kolu, bu daveti kabul etmiş ve 14 Mayıs 1948 Cuma günü on beş kişiden oluşan bir grup halinde Kütahya'ya hareket etmiştir. Bu kafiyele ayrıca 18 kişilik Gençler Birliği Futbol Takımı da katılmıştır (Halkevi Temsil Kolu ve Gençlerbirliği Kütahya'ya Gidiyor, 12 Mayıs 1948: 1).

Öte yandan Konya Halkevi Temsil Kolu birkaç temsil vermek üzere 19 Mart 1949 Cumartesi günü Ereğli'ye gitmiştir. Dönüşte, Temsil Koluna mensup gençler, Karaman ve Çumra'ya uğrayacak ve birer temsil de oralarda vereceklerdir (Temsil Kolu Ereğli'ye Gitti, 21 Mart 1949: 2). Temsil Kolu ve Milli Saz Heyeti tren istasyonunda kalabalık bir gençlik kitlesi tarafından karşılanmış, heyet, Ereğli Bez Fabrikası'nda misafir edilmiştir. Başta Kaymakam ve Belediye Başkanı, fabrika müdürü ve birçok ilçe ileri gelenleri olmak üzere kafiyeyle kolaylıklar sağlamışlardır. Akşam da Temsil Kolu Moliere'den üç perdelik Zor Nikâh'ı ve ayrıca bir perdelik de komedi oynamıştır. Milli Saz Ekibi de milli ve yerli havalar çalarak seyircilere iyi bir gün geçirtmişlerdir. Halkevi Temsil Kolu ve saz ekibi Ereğli'de çok çok iyi karşılanmış ve ilgi toplamışlardır. Dönüşte aynı ilgi ve sevgiyi Karaman'da da görmüşlerdir. Zor Nikâh oyunu burada tekrarlanmış, saz heyetinin çaldıkları havalar halkı coşturmuştur. Halkevi Temsil Kolu, saz ekibiyle birlikte sadece il içinde değil il çevresinde de haklı bir şöhret kazanmıştır (Temsil Kolu İlçelerde, 23 Mart 1949: 2).

Halkevi Temsil Kolunun, basına yansıyan son turne programı, iki konser ve iki temsil vermek üzere milli saz ekibi ile birlikte 3 Mart 1950 Cuma günü, Ilgın'a düzenlenmesi planlanan turne olmuştur (Halkevi Temsil Kolu Ilgın'a Gidiyor, 3 Mart 1950: 2).

3. Çevre İl ve İlçe Halkevlerinin Konya'ya Yaptığı Turneler

Zaman zaman çeşitli tiyatro grupları, Konya'da oyunlar sahnelemişlerdir. Bu grupların bir kısmı farklı illerden gelen halkevi topluluklarıdır. Bunlardan bir tanesi Adana Halkevi Temsil Kolunun turnesidir.

Adana Halkevi Gösterit Komitesi üyelerinden on dört kişilik bir heyet, Konya'ya iki temsil vermek üzere gelmişlerdir. Heyetin Başkanı Fikri Sayar, Gösterit Komitesi Başkanı ise Nuriye Öner'dir. Adana'dan gelen kafiye, Halkevi tarafından karşılanmış ve kendileri Selametpalas otelinde misafir edilmişlerdir. Heyette Türk Sözü sahibi ve Adana milletvekili Ferit Celâl Güven'in kardeşi Coşkun Güven rejisör, dekoratör olarak da Necmi Şenel yer almışlardır. Heyet, 28 Nisan 1940 günü akşamı Belediye Sineması'nda Himmet'in Oğlu'nu oynayacaktır (Adana Halkevi Temsil Şubesi Gençleri Geldiler, 27 Nisan 1940: 2).

Adana Halkevi, önce Niğde'de temsiller vermiş, daha sonra Konya'ya geçmiştir. Konya Halkevi'nde Vedat Nedim Tör'ün Kör adlı oyunu ilkin öğrencilere temsil edilmiş, salonu dolduran bine yakın seyircinin izlediği oyun, olumlu izlenimler bırakmıştır. Sahnelenen diğer oyun da Himmet'in Oğlu'dur. Adana Halkevi'nin oyunları, şehirde büyük ilgi görmüş ve son derece başarılı bulunmuştur (Ayhan, Nisan 1940: 32-38).

Aktör E. Sadi Tek, Adana Halkevi'nin Konya'daki temsilinin ikisinde de bulunmuş ve izlenimlerini kaydetmiştir. Ona göre; Adana Halkevi Temsil Kolu, her iki eserin sahnelerini, dekorlarını güzel ve ince bir zevkle hazırlamıştır. Ertuğrul Sadi Tek, ışıktandırmada, dekorların renklerindeki armoni ve zevkte, Ressam Necmi Şener'in sanatkar elini işaret etmiştir. Her iki oyunu da beğenen yazar özellikle Kör oyununda oyuncu performanslarını çok başarılı bulmuş ve Türk Sözü gazetesi Müdürü Coşkun Bey'i böylesine uyumlu bir ekibi oluşturduğu için de tebrik etmiştir (Tek, 30 Nisan 1940: 3).

Ekekon gazetesi yazarı Ziya Çalık da Adana Halkevi Temsil Kolunun gazetecisi, öğretmeni, ressamı, mimarı, muhasibi, bir memuru ve terzisi ile Konyalıları harika bir gece yaşattıklarını vurgulamış, temsil için getirdikleri özel dekorlara dikkati çekmiş, onları sahnede bütün varlıklarını sanata veren birer sanatkar sıfatıyla değil, birer ülkü havarisi, birer örnek insan olarak alkışladığını belirtmiştir (Çalık, 29 Nisan 1940: 2-4).

Aynı yıl Karaman Halkevi Gösterit Şubesi gençleri de bir temsil vermek üzere 10 Ağustos 1940 günü yirmi beş kişilik bir kafiye halinde ve A. Şen'in başkanlığında Konya'ya gelmişler ve Kızılay kurumu menfaatine Kızılay adlı piyesi sahnelemişlerdir.

Biraz geç gelmeleri ve duyurma işinin iyi yapılamamasından dolayı istenildiği kadar kalabalık temin edilememiş olmasına rağmen seçkin bir seyirci huzurunda temsil verilmiş ve olumlu tepkiler almışlardır. Temsilde üç de Karamanlı aktör rol almıştır. İki gece Konya’da kalan Karaman Halkevi mensupları, hem Konya’da gezilecek yerleri görmüşler, hem de verdikleri temsille beğeni kazanmışlardır (Karaman Halkevi Gösterit Kolu Gençleri Şehrimizde, 13 Ağustos 1940: 2-3).

Yine İlgin Halkevine mensup gençler de Konya’ya bir turneye çıkmışlardır. 29 Eylül 1948 Çarşamba akşamı Yeni Sinemada bir temsil vermişlerdir. Sahne gösterilerinin kendi aralarındaki orijinallikleri ve bazı yenilikleri, halkın bu topluluğu fazlaca rağbet göstermesine yol açmıştır. Programı bir hayli yüklü olan heyet mensupları, önce Kızıl Çağlayan adlı manzum bir piyesi, daha sonra da Sinir Hekimi komedisini oynamışlardır. Bando ve saz konserinin de yer aldığı bu programı, halk, geç vakte kadar izlemiştir (İlginli Gençlerin Sanat Gösterileri, 1 Ekim 1948: 2).

Konya’ya oyun sahnelemek üzere gelen halkevi grupları sayıca fazla olmamakla beraber gelişlerinin yarattığı heyecan, yeni yüzleri ve oyunları sahnede izleme isteği bu grupların büyük ilgi görmesine sebep olmuş, şehrin tiyatro hayatına renk katmıştır.

Sonuç

Görüldüğü üzere Konya Halkevi kuruluşundan kapanışına kadar diğer faaliyetlerinin yanında tiyatro faaliyetlerini sürdürmüştür. Halkevinin söz konusu faaliyetleri Gösterit Kolu tarafından yürütülmüştür. Bununla beraber halkevi zaman zaman şehirdeki farklı cemiyetlerle işbirliği yaparak tiyatro kültürünün gelişmesine katkıda bulunmuştur (Cemiyetlerin Verecekleri Temsiller, 27 İkinci kânun 1942: 2).

Konya Halkevinde sahnelenen oyunların büyük kısmı, İ Hakkı Baltacıoğlu, Faruk Nafiz, Reşat Nuri, Vedat Nedim Tör, Aka Gündüz gibi usta kalemlerinin eserlerinden oluşmuştur. Bu eserlerin yanında Necip Fazıl gibi dönemin genç sanatçılarının oyunlarına da yer verilmiş, ayrıca seyrek de olsa Konyalı gençlerin eserleri de sahnelenmiştir.

Halkevinin repertuarında yer verdiği oyunların neredeyse tamamı telif eserlerdir. Yalnız az da olsa Moliere gibi dünya tiyatrosunun seçkin isimlerinin oyunları da sahnelenmiştir.

Oyunlar kronolojik olarak değerlendirildiğinde Konya Halkevi’nde 1933’ten 1950’ye kadar tiyatro faaliyetlerinin artarak devam ettiği görülmüştür. Özellikle 1943’ten sonra sahne faaliyetleri artmış sergilenen oyunlardan övgüyle bahsedilmiştir. 1949 yılının ortalarından itibaren halkevinin güç kaybetmesiyle birlikte diğer faaliyetlerde olduğu gibi tiyatrodaki alanında da çalışmalar azalmış, özellikle sahnelenen oyunlar basında yankı uyandırmamıştır.

Konya Halkevi milli bayramlarda ve halkevinin kuruluş yıldönümünde hazırladığı programlarda bir ya da iki tiyatro oyununa da yer vermiş, bu özel günlerde oyunlar ücretsiz sergilenmiştir. Bunun dışında tiyatro biletlerinden elde edilen gelir Çocuk Esirgeme Kurumu gibi çeşitli kurumlara bağışlanmıştır. Bazen de sosyal yardım kolu menfaatine oyunlar sahnelenmiş ve böylece tiyatro faaliyetleriyle elde edilen kazanç, bir başka kolun işine yaramıştır.

Halkevi tiyatro faaliyetlerini çok büyük ölçüde Konya il merkezinde gerçekleştirmiş olsa da 1942 yılından sonra Ereğli, Ilgın, Akşehir, Sarayönü ve Cihanbeyli ilçelerine ve Kütahya, Hatay gibi il merkezlerine de turneler düzenlenmiştir. Bu turnelerde çoğunlukla gazeteci Namık Ayas da halkevi mensuplarına eşlik etmiş ve izlenimlerini gazetede yayımlamıştır.

Sayıca az olmakla birlikte Konya’ya turneye gelen halkevi grupları da olmuş, onların faaliyetleri Konya’nın sanat hayatını canlandırmıştır.

Halkevinin tiyatro çalışmaları basında büyük ölçüde yer almış, duyuru ve haberlerin yanı sıra tiyatro eleştirileri de kaleme alınmıştır. Muhlis Koner, Namık Ayas, Tacettin Öney, Ziya Çalık, Muvaffak Sami Onat gibi isimlerin kaleme aldığı bu yazılar dönemin tiyatro anlayışını ve halkevinin

çalışmalarını ortaya koymaları açısından son derece önemlidir. Ayrıca bu yazılarda tiyatro adabı ile ilgili meseleler üzerinde de durulmuş seyircilere tavsiyelerde bulunulmuştur (Koner, 16 Nisan 1942: 1).

Konya Halkevi çalışmalarını yürütürken çeşitli sıkıntılarla da karşılaşmıştır. Konya Halkevi yetkilileri ilk zamanlar bu sorunu, şehirdeki okul salonlarından yararlanmak suretiyle çözmüşlerdir. Daha sonraları ise, Belediye sinemasında temsillerini vermişler, halk bu salona gelmiştir. Fakat burası da tam bir tiyatro salonun olmaktan çok uzaktır. Zamanla Belediye Sineması Halkevinin eline geçince tamir görmüş ve sahne imkânları biraz daha geliştirilmiştir.

Bir başka sıkıntı da yeterli telif oyun bulunamamasıdır. Olanların çoğu, zayıf eserlerdir. Halkevlerinin imkânları ise dardır, her eseri oynamaları mümkün değildir. Oyuncular da genellikle öğretmen ya da memurlardan oluşmaktadır. Bunların yer değiştirmeleri, atanmaları yahut nakilleri, onları çalışmalarını engellemiş ve kadro kurmakta zorluklarla karşılaşmıştır. Bu yüzden sık sık Temsil Kolu için seçim yapmak mecburiyeti doğmuştur.

Asıl büyük sorun, kadın oyuncu bulmak sorunudur. Konya Halkevinin sahnelediği bir oyunda yeni bir kadın oyuncunun bulunması bir mutluluk olarak haber konusu olmuştur. Bu kadın oyuncular alabildiğine teşvik edilmiş, sahnede en küçük başarıları bile mübalağalı bir dille anlatılmıştır. Kadın oyuncu yokluğu her zaman Halkevine dert olmuş, makalede de belirtildiği üzere parası ödenmek şartıyla, yevmiye ile sahneye çıkacak oyuncu aranmıştır. Aktris olarak sahnede yer alan kadın oyuncular da genellikle öğretmen ya da öğretmen eşlerinden olduğu anlaşılmıştır.

Halkevi oyunlarında görülen bir başka eksiklik de oyuncuların yeterli zaman içinde oyunlarını hazırlayamamalarıdır. Burada bunda işleri gereği boş zaman bulamamalarının ve bir araya gelememelerinin rol oynadığı söylenebilir. Ancak gece prova yapamamaları tamamen Halkevinin imkânlarının kısıtlılığı yüzündendir. Bu durum rollerini ezberleyemeyen oyuncularla karşılaşılmasına sebebiyet vermiştir. Dolayısıyla suflöre çok iş düşmüş, bazen suflörün sesi, seyirciler tarafından sık sık duyulmuştur.

Konya Halkevi, Konyalı üç yazarın oyununu da sahnelemekten geri kalmamıştır. Bunlardan ilki Halkevi Reisliği görevini de yürütmüş olan M. Muhlis Koner'dir. Kız Öğretmen Okulu ile işbirliği içinde oynanan Gelin-Kaynana eserinin yazarıdır. Aslında bu eser Anadolu Kadınları olarak tiyatro literatürüne geçmiş bir eserdir. Muvaffak Sami Onat'ın Deli'si ile Fuat Taner'in Vedia'sı, yine bu Konyalı gençlerin elinden çıkmış eserlerdir. Onların ilk eserlerinin sahnede vücut bulması, Konya Halkevi'nin genç yazarların elinden tuttuğunu gösteren somut bir örnektir.

Konya Halkevi'nin temsilleri genellikle müsamere şeklinde gerçekleşmiştir. Çünkü sanat terbiyesi yanında halkı eğlendirmek gerektiği düşünülmüş, programa skeçler, taklitler, müzik de eklenmiştir. Ancak müsamerenin en önemli bölümü temsillerle ilgili bölümdür. Bunlarla ilgili programlarda ilk temsilinden sonra müziğe yer verilmiş, onun ardından bazen ikinci bir temsile geçilmiştir. Böylece bir gecede iki temsil verildiği görülmüştür. Bazen de gündüz ve gece olmak üzere aynı temsilin tekrarlandığı tespit edilmiştir.

Nurhan Karadağ'ın Konya Halkevi'nde temsil edilen oyunlarla ilgili listesinde 17 oyunun adı geçmektedir. Oysa bu makaleden de anlaşılacağı üzere oynanan oyunların sayısı belirtilen rakamın çok üzerindedir. Üstelik bu oyunlardan bazıları tamamen Halkevi'nin gayret ve imkânlarıyla ilçelere de götürülmüş ve oradaki tiyatroyu seven seyircilerle buluşturulmuştur (Karadağ, 1988: 261).

Dikkat edilirse Konya Halkevi'nin tiyatro çalışmaları, her zaman halkın ilgisini çekmiş ve merakla izlenmiştir. Bu tiyatro çalışmaları olabildiğince düzenli yürümüş, taşkınlıklara, bilet kavgalarına yer verilmemiştir. Halkevi yönetimi yaptığı çağrılarla, biletlerle ilgili olarak kamuoyunu bilgilendirmiş, kimse için özel yer ayrılmayacağını ifade etmiştir. Temsiller genellikle zamanında başlamış, geç kalanlar oyuna alınmamış, kendilerine perde arasını beklemeleri söylenmiştir. Böylece

diğer halkevleri gibi, Konya Halkevi de toplum terbiyesinde önderlik etmeye, kitlelerin eğitime katkıda bulunmaya çalışmıştır.

Görüldüğü üzere Konya Halkevi, yürüttüğü tiyatro çalışmalarıyla şehrin kültür ve sanat hayatına büyük ölçüde katkıda bulunmuş, hem şehir merkezinde hem de ilçelerde sahnelediği oyunlarla şehir halkına bir tiyatro alışkanlığı kazandırmıştır. Ayrıca bu çalışmalar sayesinde tiyatro Konya basınında büyük ölçüde yer almış, halkın en çok izlediği eğlencelerin başında gelmiştir.

Halkevlerinin memlekete yaptığı en önemli hizmetlerden birisi de memlekette çeşitli sebeplerden dolayı giderek yanlış yorumlanan tiyatronun gerçek yüzünü göstermektir. Halkta tiyatro sevgisini uyandırmak, onda tiyatroyu bir ihtiyaç haline getirmektir. Tiyatroya gitmemiş insanlara saygın bir eğlence ve eğitim aracı sunmaktır. İşte Konya Halkevi de bunu yapmak için bütün imkânlarını seferber etmiş ve bu görevini en iyi şekilde yerine getirirken “halkın mektebi” olmaktan geri kalmamış, yetişkinlerin eğitiminde önemli bir rol oynamıştır.

Kaynakça

- 24 Şubat Temsilleri, (30 Ocak 1946), *Ekekon*, Sayı 2466, s. 2.
- 3.Karakaya, Nuray, (2019), Şiir Algısı, Kriter Yayınevi, İstanbul.
- 30 Ağustos Zafer Bayramı Münasebetiyle Halkevince Yapılacak Törene Ait Programdır, (28 Ağustos 1945), *Ekekon*, Sayı 2402, s. 3.
- 30 Ağustos Zafer Bayramının Halkevimizde Yapılacak Kutlulama Programı, (26 Ağustos 1944), *Ekekon*, Sayı 2250, s. 2.
- Adana Halkevi Temsil Şubesi Gençleri Geldiler, (27 Nisan 1940), *Ekekon*, Sayı 1347, s. 2.
- Akın İki Gece Temsil Edildi, (13 Mart 1937), *Yeni Ses*, Sayı 412, s. 3.
- Alâka Kesilmesi, (28 İkinci kânun 1943), *Ekekon*, Sayı 2007, s. 2.
- Ayas, N, (27 Şubat 1943), Hisse-i Şayia –Züğürtler”, *Ekekon*, Sayı 2020. s. 2.
- Ayas, N. A, (15 Nisan 1943), Kızılay Müsameresi, *Ekekon*, Sayı 2040, s. 2/4.
- Ayas, N. A, (22 Mayıs 1943), Hadiselerin Arkasında: Halkevinde 19 Mayıs, *Ekekon*, Sayı 2056, s. 3.
- Ayas, Namık, (23 İkinci teşrin 1943), Tiyatro: Halkevinde Andaval Palas, *Ekekon*, Sayı 2133, s. 2.
- Ayas, Namık, (6 Mart 1943), Tiyatro: Kör, Piyes: 3 Perde, *Ekekon*, Sayı 2023, s. 2.
- Ayas, Namık Ayas, Halkevi Temsilleri: Mavi Yıldırım (Piyes), 4 Perde, *Ekekon*, Sayı 2172, 29 Şubat 1944, s. 2.
- Ayas, Namık, (11, 13 Mart 1946), İlgin Gezisi, *Ekekon*, Sayı 2483-2484, s. 3.
- Ayas, Namık, (12 Nisan 1945), Tiyatro: Bir Adam Yaratmak, *Ekekon*, Sayı 2343, s. 2.
- Ayas, Namık, (22 Birinci teşrin 1942), Hadiselerin Arkasında: Yeni Bir Piyes: Vedia, *Ekekon*, Sayı 1968, s. 2.
- Ayas, Namık, (25 Şubat 1941), Halkevi Bayramı Dokuzuncu Yıl Kutlaması Çok Güzel Oldu, *Ekekon*, Sayı 1601, s. 2-3.
- Ayas, Namık, (27 Şubat 1943), Hisse-i Şayia-Züğürtler, *Ekekon*, Sayı 2020, s. 2.
- Ayas, Namık, (6 Haziran 1944), İlgin Seyahatinin Neşeli Tarafı, *Ekekon*, Sayı 2214, s. 2.

- Ayas, Namık, (6 Mart 1943), Tiyatro: Kör, Piyes: 3 Perde, *Ekekon*, Sayı 2023, s. 2.
- Ayas, Namık, (28 Mayıs 1946), Temsil Kolu Cihanbeyli’de, *Ekekon*, Sayı 2518, s. 2.
- Ayhan, Yusuf, (Nisan 1940), Temsil Kolumuzun Niğde ve Konya Seyahati Görüşler, Sayı 27, s.32-38.
- Belediye Sineması, (24 Haziran 1943), *Ekekon*, Sayı 2070, s. 2.
- Bir Temsil ve İlbayımızdan Dilek, (25 Birinci teşrin 1935), *Yeni Ses*, Sayı 232, s. 1.
- Bugünkü Temsil, (12 Ağustos 1944), *Ekekon*, Sayı 2244, s. 2.
- Cahit Mahir, (11 Ağustos 1933), Halkevi Gençleri “Mete”yi Çok Güzel Temsil Ettiler, *Babalık*, Sayı 4215, s. 2.
- Cemiyetlerin Verecekleri Temsiller, (27 İkinci kânun 1942), *Ekekon*, Sayı 1853, s. 2.
- Cengiz, (30 Ağustos 1933), *Babalık*, Sayı 4228, s. 1.
- Cezaevinde Temsil, (22 Ağustos 1947), *Selçuk*, Sayı 182, s. 2.
- Cezaevinde, (15 Ağustos 1947), *Selçuk*, Sayı 181, s. 2.
- CHP Halkevleri Temsil Kolları Kılavuzu, (1945), Ankara.
- Cihanbeylilerin Teşekkürü, (24 Haziran 1947), *Selçuk*, Sayı 166, s. 1.
- Cumhuriyetin 22. Yılı Bayramı, (31 Ekim 1945), *Ekekon*, Sayı 2428, s. 2.
- Ç.E. K.nun Temsili Pazartesiye, (22 Ocak 1947), *Ekekon*, Sayı 2612 s. 2.
- Çalık, Ziya, (2 Eylül 1943), Halkevinde: Tırtıllar Başarıyla Temsil Edildi, *Ekekon*, Sayı 2101, s. 3.
- Çalık, Ziya, (29 Nisan 1940), Adanalı Kardeşlerimiz, *Ekekon*, Sayı 1348, s. 2/4.
- Çınar, Z, (4 Mart 1949), Zoraki Doktor”, *Selçuk*, Sayı 337, s. 2.
- Feridun Çölgeçen Hakkında (30 Ocak 1978), *Yeni Konya*, Sayı 29, s. 2.
- Feridun Çölgeçen Hakkında, (30 İkinci kânun 1943), *Ekekon*, Sayı 2008, s. 2.
- Feridun Çölgeçen Hakkında, (9 Şubat 1943), *Ekekon*, Sayı 2012, s. 3.
- G. T. K. Dün Bir Çay Vererek Çalışma Şeklini Kararlaştırdı, (17 Eylül 1935), *Yeni Ses*, Sayı 205, s. 1.
- G. T. K. Dün Bir Çay Vererek Çalışma Şeklini Kararlaştırdı, (17 Eylül 1935), *Yeni Ses*, Sayı 205, s. 1.
- Gençler Temsili, (2 İkinci kânun 1936), *Yeni Ses*, Sayı 277, s. 1.
- Gençlerin İkinci Temsili, (18 İkinci kânun 1936), *Yeni Ses*, Sayı 283, s. 1.
- Gençlik Temsil Kurumu: Şehrimizde Bir Temsil ve Müzik Kurumu Açıldı, (20 Ağustos 1935), *Yeni Ses*, Sayı 186, s. 1.
- Gökkaya, Muammer, (4 Ocak 1945), Halkevinin Temsili, *Ekekon*, Sayı 2301, s. 3-4.
- Güzel Bir Müsamere, (29 Ocak 1947), *Ekekon*, Sayı 2619, s. 2.
- Halkevi Başkanlığı, (21 İkinci kânun 1941), *Ekekon*, Sayı 1570, s. 2.
- Halkevi Çalışmaları, (10 Şubat 1950), *Ekekon*, Sayı 3081, s. 2-3.
- Halkevi Çalışmaları, (24 İkinci kânun 1941), *Ekekon*, Sayı 1573, s. 2.

- Halkevi Çalışmaları, (28 İkinci kânun 1941), *Ekekon*, Sayı 1577, s. 2.
- Halkevi Haberleri, (22 Nisan 1946), *Ekekon*, Sayı 2501, s. 4.
- Halkevi İki Akşam Temsil Veriyor, (11 Mart 1937), *Yeni Ses*, Sayı 411, s. 2.
- Halkevi Kuruluş Yıldönümü Merasimi, (27 Şubat 1934), *Babalık*, Sayı 4318, s. 1.
- Halkevi Müsameresi, (4 Ocak 1948), *Ekekon*, Sayı 2775, s. 2.
- Halkevi Müsameresi, (5 Mayıs 1948), *Akyokuş*, Sayı 100, s. 2.
- Halkevi Reisliğinden, (16 Birinci kânun 1943), *Ekekon*, Sayı 2141, s. 4.
- Halkevi Sinemasında Anam Kayseri Opereti Temsil Edildi, (21 Eylül 1943), *Ekekon*, Sayı 2109, s. 2.
- Halkevi Temsil Kolu Akşehir’de, (23 Haziran 1942), *Ekekon*, Sayı 1917, s. 1.
- Halkevi Temsil Kolu Geldi, (18 Şubat 1946), *Ekekon*, Sayı 2474, s. 1.
- Halkevi Temsil Kolu Ilgın ve Kadınhanı Kazalarında Birer Temsil Verdi, (6 Haziran 1944), *Ekekon*, Sayı 2214, s. 2.
- Halkevi Temsil Kolu Ilgın’a Gidiyor, (11 Şubat 1946), *Ekekon*, Sayı 2472, s. 2.
- Halkevi Temsil Kolu Ilgın’a Gidiyor, (3 Mart 1950), *Selçuk*, Sayı 446, s. 2.
- Halkevi Temsil Kolu ve Gençlerbirliği Kütahya’ya Gidiyor, (12 Mayıs 1948), *Akyokuş*, Sayı 103, s. 1.
- Halkevi Temsil Kolu, (28 Nisan 1948), *Akyokuş*, Sayı 97, s. 2.
- Halkevi Temsil Kolunun Gösterisi, (19 Ekim 1945), *Ekekon*, Sayı 2423, s. 2.
- Halkevi Temsil Komitesi Kazalara Gidiyor, *Ekekon*, Sayı 2183, s. 2.
- Halkevi Temsil Komitesi, (22 Mart 1944), *Ekekon*, Sayı 2202, s. 2.
- Halkevi Temsili, (20 Nisan 1943), *Ekekon*, Sayı 2042, s. 2.
- Halkevi Temsili, (27 Mart 1946), *Ekekon*, Sayı 2490, s. 2.
- Halkevi Temsilleri, (14 Birinci teşrin 1943), *Ekekon*, Sayı 2118, s. 2.
- Halkevi Yıldönümü Hazırlıkları, (20 Şubat 1941), *Ekekon*, Sayı 1597, s. 2.
- Halkevi Yıldönümü Kutlama Programı, (21 Şubat 1940), *Ekekon*, Sayı 1598, s. 2.
- Halkevinde Aile Toplantısı ve Temsil, (15 Şubat 1944), *Ekekon*, Sayı 2166, s. 2.
- Halkevinde Andaval Palas, (18 İkinci teşrin 1943), *Ekekon*, Sayı 2131, s. 2.
- Halkevinde Temsil Hazırlığı, (26 Ocak 1948), *Ekekon*, Sayı 2771, s. 3.
- Halkevinde Temsil ve Müzik, (9 Mart 1944), *Ekekon*, Sayı 2176, s. 2.
- Halkevinde Temsil, (2 Eylül 1946), *Ekekon*, Sayı 2558, s. 3.
- Halkevinde Temsil, (27 Nisan 1943), *Ekekon*, Sayı 2045, s. 2.
- Halkevinde Temsil, Merasim, Aile Toplantısı, (2 Eylül 1943), *Ekekon*, Sayı 2101, s. 2.
- Halkevinde, (12 Şubat 1937), *Yeni Ses*, Sayı 402, s. 2.
- Halkevinde, (12 Şubat 1937), *Yeni Ses*, Sayı 402, s. 2.

- Halkevinin 14 üncü Yıldönümü Kutlama Programı, (22 Şubat 1946), *Ekekon*, Sayı 2476, s. 2.
- Halkevinin Büyük Müsameresi, (23 Nisan 1948), *Akyokuş*, Sayı 95, s. 2.
- Halkevinin Çok Muvaffakiyetli Bir Müsameresi, (12 Haziran 1933), *Babalık*, Sayı 4172, s. 2.
- Halkevinin Fevkalâde Müsameresi, (4 Şubat 1948), *Akyokuş*, Sayı 198, s. 1.
- Halkevinin Müsameresi Dolayısıyla Zoraki Tabip, (3 Mart 1949), *Akyokuş*, Sayı 221, s. 2.
- Halkevinin Müsameresi Muvaffakiyetli ve Parlak Oldu, Çok Halk Bulundu, (16 Nisan 1933), *Babalık*, Sayı 4131, s. 1-2.
- Halkevinin Müsameresi Muvaffakiyetli ve Parlak Oldu, Çok Halk Bulundu, (16 Nisan 1933), *Babalık*, Sayı 4006, s. 1-2.
- Halkevinin Müsameresi, (28 Şubat 1949), *Ekekon*, Sayı 2937, s. 3.
- Halkevinin On Beşinci Yılı, (18 Şubat 1947), *Babalık*, Sayı 6773, s. 3.
- Halkevinin Temsili, (28 Ağustos 1945), *Ekekon*, Sayı 2402, s. 2.
- Halkevinin Temsili, (18 Ağustos 1945), *Ekekon*, Sayı 2398, s. 2.
- Halkevinin Temsili, (19 Mart 1947), *Ekekon*, Sayı 2640, s. 2.
- Halkevinin Temsili, (20 Nisan 1943), *Ekekon*, Sayı 2095 s. 2.
- Halkevinin Yıldönümü Kutlama Programı, (20 Şubat 1943), *Ekekon*, Sayı 2017, s. 2.
- Halkevinin Yıldönümü Kutlanması, (24 Şubat 1941), *Ekekon*, Sayı 1600, s. 2.
- Halkevinin Yıllık Çalışması, (21 Şubat 1950), *Ekekon*, Sayı 3088, s. 19.
- Halkevleri Bayramı, (24 Şubat 1947), *Ekekon*, Sayı 2630, s. 1.
- Halkevleri Bayramı, (22 Şubat 1944), *Ekekon*, Sayı 2169, s. 2.
- Halkevleri İdare ve Teşkilat Talimatnamesi, (1940), Ankara.
- Halkevleri Yıldönümü 21 Şubat'ta Büyük Bir Törenle Kutlanacak, (18 Şubat 1943), *Ekekon*, Sayı 2016, s. 2.
- Halkevleri Yıldönümü, (22 Şubat 1945), *Ekekon*, Sayı 2322, s. 2-3.
- Halkevlerinin 13. Yılı Konya'da Nasıl Kutlandı?, (1 Mart 1945), *Ekekon*, Sayı 2325, s. 2.
- Halkevlerinin Kuruluş Yıldönümü Kutlandı, (23 Şubat 1938), *Yeni Ses*, Sayı 532, s. 1.
- Halkevlerinin Yıldönümü, (20 Şubat 1950), *Ekekon*, Sayı 3087, s. 2.
- Halkevli Gençler, (24 Haziran 1947), *Selçuk*, Sayı 166, s. 2.
- Hasan Ülgen, Kör Nasıl Oynandı, (11 Mart 1943), *Ekekon*, Sayı 2025, s. 2.
- İlgınlı Gençlerin Sanat Gösterileri, (1 Ekim 1948), *Ekekon*, Sayı 2876, s. 2.
- Karadağ, Nurhan, (1988), Halkevleri Tiyatro Çalışmaları (1932-1951), T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, https://doi.org/10.1501/tad_0000000190.
- Karaman Halkevi Gösterit Kolu Gençleri Şehrimizde, (13 Ağustos 1940), *Ekekon*, Sayı 1437, s. 2-3.
- Karaman'da Temsil ve Futbol Maçı, (4 Mayıs 1944), *Ekekon*, Sayı 2200, s. 2.
- Kızılay Cemiyeti Reisliğinden, (10 Nisan 1943), *Ekekon*, Sayı 2038, s. 3.

- Kızılay Cemiyeti Reisliğinden, (10 Nisan 1943), *Ekekon*, Sayı 2038, s. 3.
- Komitelerin Toplantısı, (26 Eylül 1944), *Ekekon*, Sayı 2261, s. 2.
- Koner, Muhlis, (16 Haziran 1942), Halkevinde Bir Aile Toplantısı ve Bir Temsil, *Ekekon*, Sayı 1914, s. 2.
- Koner, Muhlis, (15 Eylül 1942), Deli (Piyas: 3 Perde), *Ekekon*, Sayı 1953, s. 2.
- Koner, Muhlis, (16 Nisan 1942), Bizde Müsamerelelere Geliş Tarzı, *Ekekon*, Sayı 1914, s. 1.
- Koner, Muhlis (23 Mayıs 1942), Halkevi Temsili: Yanlış Yol-Gazeteci Düşmanı, *Ekekon*, Sayı 1904, s. 3.
- Koner, Muhlis, (16 İkinci kânun 1933), Akın Piyası Münasebetiyle, *Ekekon*, Sayı 4060, s. 3.
- Konya Halkevinde, (29 Temmuz 1943), *Ekekon*, Sayı 2085, s. 3.
- Kör Temsil Edildi, (2 Mart 1943), *Ekekon*, Sayı 2021, s. 2.
- Kör, (10 Şubat 1938), *Ekekon*, Sayı 534, s. 2.
- Mavi Yıldırım, (10 Şubat 1944), *Ekekon*, Sayı 2164, s. 2.
- Mavi Yıldırım, (13 İkinci kânun 1944), *Ekekon*, Sayı 2151, s. 2.
- Müsamere, (11 Temmuz 1947), *Selçuk*, Sayı 171, s. 2.
- Nutku, Özdemir, (1983), Dram Sanatı, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları <https://doi.org/10.17484/yedi.654440>.
- Onat, Muvaffak Sami, (19 Ağustos 1944), Piyas Tenkidi: Hülleci, *Ekekon*, Sayı 2247, s. 2.
- Onat, Muvaffak Sami, (23 Birinci kânun 1941), Halkevi Temsilleri Dolayısıyla, *Ekekon*, Sayı 1343, s. 2.
- Onat, Muvaffak Sami, (7 Birinci kânun 1943), Son Temsiller Dolayısıyla, *Ekekon*, Sayı 2319, s. 2-3.
- Özyurt, (4 Haziran 1933), *Babalık*, Sayı 4166, s. 2.
- Özyurt'un Temsili, (11 Aralık 1933), *Babalık*, Sayı 4171, s. 2.
- Özyürek, A, (16 Mart 1937), Tiyatro Bahisleri: (Akın) Nasıl Oynandı?, *Yeni Ses*, Sayı 413, s. 1/3.
- Piyas Tefrikamız, (12 Kasım 1945), *Ekekon*, Sayı 2433, s. 1.
- Sanatkârimız İhsan'ın 25 inci Sanat Yılı, (11 Eylül 1943), *Ekekon*, Sayı 2105, s. 2.
- Sarayönü Halkevinde Yapılan Temsil , (13 Ocak 1945), *Ekekon*, Sayı 2305, s. 2.
- Tacettin Cavit, (28 Mayıs 1934), Halkevleri ve Tiyatro, *Babalık*, Sayı 4407, s. 3.
- Tek, E. Sadi, (30 Nisan 1940), Bir Sanatkârın Sanat Tenkidi: Kör ve Himmet'in Oğlu Nasıl Temsil Edildi?, *Ekekon*, Sayı 1349, s. 3-4.
- Temsil Kolu Cihanbeyli'den Döndü, (15 Mayıs 1946), *Ekekon*, Sayı 2511, s. 2.
- Temsil Kolu Ereğli'ye Gitti, (21 Mart 1949), *Ekekon*, Sayı 2946, s. 2.
- Temsil Kolu Hataya Gidiyor, (27 Mart 1946), *Ekekon*, Sayı 2490, s. 2.
- Temsil Kolu İlçelerde, (23 Mart 1949), *Ekekon*, Sayı 2947, s. 2.
- Temsil Komitesi Akşehir'e Gidiyor, (22 Haziran 1944), *Ekekon*, Sayı 2221, s. 2.

- Temsil Komitesi Ilgın'a Gidiyor, (27 Mayıs 1944), *Ekekon*, Sayı 2210, s. 2.
- Temsil Komitesi ve Gençlik Kulübü, (22 Nisan 1944), *Ekekon*, Sayı 2195, s. 2.
- Temsil Şubesi, Konya Halkevi, (29 Teşrinievvel 1933), *Babalık Matbaası*, Konya, s. 5.
- Temsil, (15 Ağustos 1944), *Ekekon*, Sayı 2245, s. 2.
- Temsil, (22 Birinci teşrin 1942), *Ekekon*, Sayı 1968, s. 2.
- Temsil, (22 Temmuz 1944), *Ekekon*, Sayı 2234, s. 2.
- Temsil, (3 Eylül 1945), *Ekekon*, Sayı 2404, s. 2.
- Temsil, (3 Nisan 1945), *Ekekon*, Sayı 2339, s. 2.
- Temsil, (31 Mart 1945), *Ekekon*, Sayı 2338, s. 2.
- Temsil, (4 Birinci kânun 1935), *Yeni Ses*, Sayı 258, s. 1.
- Teşekkür, (27 Haziran 1947), *Selçuk*, Sayı 167, s. 3.
- Tohum, (12 Şubat 1936), *Yeni Ses*, Sayı 290, s. 1.
- Tohum, Önümüzdeki Ay İçinde Oynanacak, (19 İkinci kânun 1936), *Yeni Ses*, Sayı 286, s. 1.
- Toplantı, (26 Birinci kânun 1943), *Ekekon*, Sayı 2006, s. 2.
- Uluata, Bekir Sıtkı, (31 Ekim 1947), Halkevinde “Yapışkanlar”, *Akyokuş*, Sayı 20, s. 2.
- Unutulan Adam Sahneye Konuyor, (18 Mart 1936), *Yeni Ses*, Sayı 296, s. 1.
- Yakında Verilecek Temsil, (5 Eylül 1942), *Ekekon*, Sayı 1949, s. 2.
- Yardım Sevenler Cemiyeti İçtimai, (5 Eylül 1942), *Ekekon*, Sayı 1949, s. 2.
- Yeni Bir Piyas, (18 Ağustos 1942), *Ekekon*, Sayı 1941, s. 2.
- Yeşilyurt, Suat, (5 Eylül 1944), Kahraman, *Ekekon*, Sayı 2254, s. 3.